

**PROTOCOL PER L'ABORDATGE INTEGRAL
DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES
AJUNTAMENT DE MARTORELL**

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament
de Martorell**

Coordinació del treball:
Servei de Polítiques d'Igualtat

Autoria:
Sonia Tomàs Llop

Amb la col·laboració de:
Ajuntament de Martorell

© Diputació de Barcelona
Maig, 2024

ÍNDEX

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL	3
1. DEFINICIÓ I OBJECTIUS DEL PROTOCOL	4
2. DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PROTOCOL	6
3. MARC LEGAL DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	8
4. MARC CONCEPTUAL DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	11
4.1. Evolució del concepte i terminologia relacionada	11
4.2. Conceptualització segons la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista	12
4.2.1 Formes de Violències Masclistes	12
4.2.2 Àmbits on es pot manifestar les violències masclistes	14
4.2.3 Comprensió del fenomen	16
5. MODEL D'INTERVENCIÓ	18
5.1. Els eixos d'intervenció per l'abordatge de les violències masclistes	18
5.2. Cures i drets de les persones professionals que treballen al voltant de les VM	19
6. EL CIRCUIT	20
6.1. Serveis implicats en els eixos d'intervenció per garantir un abordatge integral de les VM al municipi de Martorell	21
6.2. Circuit d'abordatge per a l'actuació de les VM de l'Ajuntament de Martorell	22
7. ABORTAGE INTEGRAL DE LES VM AL MUNICIPI DE MARTORELL	25
7.1. Recursos que formen part del Circuit Local de Martorell	25
7.2. La comissió de seguiment i avaluació del Protocol	45
8. PROTECCIÓ DE DADES	46
9. GLOSSARI	47
10. ANNEXOS	50
10.1. Fitxa tècnica per a la recollida d'informació i dades del Protocol d'abordatge integral de les Violències Masclistes de l'Ajuntament de Martorell	50
10.2. Fitxa per a la valoració del risc	51
10.3. Fitxa Avaluació	54
10.4. Professionals que han participat en l'elaboració del Protocol per l'abordatge integral de les VM de l'Ajuntament de Martorell	55

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL

Les violències masclistes són l'expressió més greu de la desigualtat entre homes i dones. Representen una vulneració dels drets humans que s'exerceix contra les dones, infants i adolescents, constituint una de les problemàtiques socials més importants a les quals s'enfronta actualment la nostra societat.

Combatre aquest tipus de violències ha estat una prioritat per l'Ajuntament de Martorell. Així, l'any 2002, comptant amb la participació i coordinació de representants de tots els àmbits professionals susceptibles d'atendre aquesta problemàtica, es va posar en marxa el primer Protocol d'Actuació i Circuit Municipal d'Abordatge Integral de la Violència Masclista, que va ser revisat l'any 2015.

El document que presentem és la tercera edició del Protocol. Per a la seva elaboració s'han pres com a punt de referència la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista i el Protocol Marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista de la Generalitat de Catalunya. Ha estat, de nou, fruit de la col·laboració entre tots els agents implicats i hem comptat amb el suport que ens ha brindat la Diputació de Barcelona.

Aquest protocol és un instrument viu que s'ha d'anar revisant per incorporar els canvis i modificacions tant a nivell legislatiu com de canvis de paradigma en quant a la intervenció. L'Ajuntament de Martorell assumeix el compromís de continuar amb aquest procés que considerem fonamental per garantir que la resposta davant les violències masclistes sigui ràpida, eficaç i adaptada a les noves necessitats de les dones, infants i adolescents del municipi.

1. DEFINICIÓ I OBJECTIUS DEL PROTOCOL

El present protocol s'adreça a tots els serveis i institucions que porten a terme una actuació i abordatge integral en front les Violències Masclistes (VM) al municipi de Martorell. El protocol és per tant, un instrument de treball per a qualsevol professional i servei que treballi, de forma directa o indirecta, per erradicar qualsevol manifestació de VM. En aquest sentit, seria important tenir en compte també la coexistència i complementarietats amb altres protocols i circuits interns a cada servei i/o institució.

Les VM, tal com indica les Nacions Unides, estan profundament *“arrelades en les relacions estructurals de desigualtat entre les dones i els homes”*. Això vol dir que, és una *“forma de violència que té les seves arrels en la construcció històrica de la diferència entre homes i dones, i que deixa a aquestes últimes i a totes les persones amb identitats diverses en una posició de subordinació en totes les esferes de la vida”*¹. Es tracta d'una violència selectiva cap a les dones que es diferencia de formes de violència puntuals entre iguals, i s'emmarca en les violències per raó d'una discriminació prèvia, en aquest cas, per raó de discriminació sexista cap a les dones i les nenes, així com també a totes les persones Lesbianes, Gais, Transexuals, Bisexuals i Intersexuals (LGTBI).

Aquest tret estructural de les VM ha contribuït que, des de les diferents administracions públiques s'estigui portant a terme un treball d'abordatge integral d'aquesta problemàtica. Aquestes actuacions estan emmarcades, principalment, per la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del Dret de les Dones a erradicar la violència masclista², on s'entén per violència masclista: *“La violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloent-hi les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.”*

Segons aquesta definició és important ressaltar que:

- S'ha denominat **Violència Masclista** perquè el masclisme és el concepte que defineix de forma més general les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones.
- S'han denominat **Violències Masclistes en plural** perquè són diverses expressions de **violència** que poden manifestar-se de forma aïllada o superposada. Així, les VM es poden exercir d'una **manera puntual o d'una manera reiterada**.
- S'ha denominat **Violència Masclista** perquè és l'expressió més greu i devastadora d'una **cultura patriarcal** que no només destrueix vides, sinó que impedeix el desenvolupament de drets, l'autonomia i la llibertat de les dones.

A més a més, és també clau destacar que, tal i com es recull en l'esmentada Llei 5/2008, les VM són una **vulneració dels drets humans** que s'exerceixen contra les dones, infants i adolescents com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat descrita en aquesta mateixa llei. Per tant, la perspectiva de drets ha de ser una peça essencial en qualsevol abordatge de les VM.

En aquest sentit, i segons el que estipula l'Article 85 de l'esmentada Llei 5/2008, les administracions públiques han d'elaborar els protocols per una actuació i abordatge integral

¹ Naciones Unidas (2006), Poner fin a la violencia contra la mujer De las palabras los hechos, Estudio del Secretario General Naciones Unidas

² <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf> (Darrera consulta: 15 gener 2024).

de les VM per així garantir una intervenció eficient i coordinada. Alhora, aquests protocols han d'incloure un conjunt de mesures i mecanismes de suport, coordinació i cooperació destinats a les institucions públiques i altres agents implicats han de seguir per tal d'executar-los de forma eficient i coordinada. L'objectiu d'aquests protocols es centra en posar el focus en el treball en xarxa, és així un document que pretén oferir una guia que orienti la pràctica professional de tots els serveis locals envers les diferents manifestacions de violències. Però també, i d'acord amb la Recomanació General 35 de la CEDAW³, qualsevol abordatge de les VM s'ha d'organitzar i orientar des de la responsabilitat de garantir els drets de les dones, infants i adolescents en situació de VM i aquests s'han de posar al centre de tota la intervenció. D'aquesta forma, i tenint en compte també el **"Protocol marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista"**⁴ del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya, es posa especial atenció tant a les vulneracions de drets detectades com també a les subseqüents obligacions per part de les administracions públiques per tal de garantir i assegurar un exercici de drets efectiu, i de fer-ho també amb diligència deguda (veure secció 5).

Així doncs, des de l'àmbit local és fonamental l'adopció de protocols d'actuació que desenvolupin, concretin i s'adaptin a les respectives realitats. El procés d'adaptació a nivell municipal, implica l'estructuració d'un sistema articulat i homogeni d'atenció en què cada servei/recurs, de l'àmbit social, sanitari, laboral, educatiu, policial, judicial, entre altres, tingui indicacions concretes de com ha de procedir, en quin moment ha d'actuar i qui té competències per actuar. En última instància, el present protocol pretén oferir també una atenció de qualitat a les persones que viuen, o han viscut, una situació de VM.

En definitiva, el **Protocol per l'Abordatge Integral de les Violències Masclistes de l'Ajuntament de Martorell** proposa un nou model d'intervenció en contextos de VM que està basat principalment els **drets de les dones, infants i adolescents i la diligència deguda de les institucions públiques vinculades** (veure secció 5).

³ <https://www.ohchr.org/es/documents/general-comments-and-recommendations/general-recommendation-no-35-gender-based-violence>.

⁴ <https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/violencias-masclistes/coordinacio-treball-xarxa/protocol/Protocol-Marc-2022.pdf>

2. DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PROTOCOL

En el cas de l'Ajuntament de Martorell i durant el procés d'elaboració del present protocol s'han tingut en compte, com a punt de partida, els següents documents:

- **Protocol municipal per a l'abordatge integral de la violència masclista (2015):** és el principal antecedent del present protocol. Aquest document estableix els objectius, descripció de serveis i circuit per l'abordatge integral de les VM en el municipi de Martorell. El present protocol pretén ser una actualització d'aquest document anterior en la mesura que detalla les noves modificacions legislatives, tant a nivell estatal com a nivell autonòmic (veure secció 3), així com també desplega i determina a nivell municipal les responsabilitats i compromisos establerts en el Protocol Marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista de la Generalitat de Catalunya (2022) (veure secció 4 i 5).
- **Protocol marc de dol en cas de feminicidi de l'Ajuntament de Martorell:** document que guia les accions que s'han de dur a terme en cas de produir-se un feminicidi a Martorell. Aquest protocol planteja intervencions en el següents àmbits: **a)** àmbit institucional, **b)** àmbit de suport psicosocial a les famílies, testimonis i entorn proper a la víctima, i **c)** àmbit educatiu.
- **Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Martorell (2020):** document que pretén afavorir un marc de referència per garantir espais d'oci, que succeeixin a nivell municipal, lliures de violències masclistes i, en especial, de violències sexuals. En aquest sentit, el document pretén oferir un recurs i guia per l'actuació coordinada davant situacions de violències sexuals en aquests espais d'oci.

Complementarietat amb el Protocol d'abordatge integral de les VM: els casos de VM que es detectin en els espais d'oci en el municipi de Martorell, seguiran aquest circuit; la resta de casos de VM que succeixen en qualsevol altre entorn fora dels espais d'oci, seguiran el circuit definit pel present protocol.

- **Protocol Municipal per prevenir la Mutilació Genital Femenina-MGF (2009):** defineix una taula a nivell local per a la prevenció de la MGF. En aquest sentit, les intervencions s'estructuren en quatre nivells: i) informació i divulgació, ii) intervenció i tractament, iii) protecció, i iv) MGF practicada.

Complementarietat amb el Protocol d'abordatge integral de les VM: en aquells casos on s'identifiqui un cas de MGF ja practicat, s'activarà el present protocol per a la dona víctima o supervivent, ja que la MGF es considerada una forma de violència masclista que succeeix en l'àmbit social o comunitari (veure secció 4.2.2).

- **Protocol d'actuació en situació d'alt risc, de maltractament i d'abús en infància i adolescència de Martorell (2014):** defineix les intervencions dels diferents professionals, serveis, entitats i de la ciutadania en general en relació a les situacions d'alt risc, de maltractament i d'abús a infants i població adolescent. Tenint en compte el marc legislatiu (veure secció 3), s'estableix que les filles i filles menors d'edat de dones que han patit qualsevol episodi de VM es consideren també víctimes, i per tant sobrevivents, de VM. En aquest sentit els equips professionals i serveis assumeixen l'obligació i el compromís per assegurar una atenció ràpida, eficaç i ajustada a les necessitats.

 Complementarietat amb el Protocol d'abordatge integral de les VM: fills i filles de les dones sobrevivents de VM seguiran el circuit definit pel Protocol d'actuació en situació d'alt risc, de maltractament i d'abús en infància i adolescència.

- **Guia local per fer front als maltractaments de les persones grans (2021):** el document defineix com un dels seus objectius la facilitació d'una eina que orienti als equips professionals per tal de garantir un abordatge multidisciplinari per fer front a les diverses situacions de maltractaments a persones grans.

 Complementarietat amb el Protocol d'abordatge integral de les VM: per les característiques pròpies de la VM (veure secció 4), els casos de VM que es detectin amb dones grans seguiran el circuit definit per el present protocol.

Per un altre costat, cal detallar també quin ha estat el procés d'elaboració del present protocol. Aquest es va iniciar al mes de setembre de 2023 i s'ha portat a terme fins al mes maig de 2024. Aquest protocol ha estat liderat pel Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de l'Ajuntament de Martorell, i ha estat conformat per dos grups de treball, que han participat en diferents moments al llarg tot el procés d'elaboració del present protocol:

- **Grup Motor:** format per el SIAD- Departament d'Igualtat de l'Ajuntament de Martorell, Departament Serveis Socials Bàsics, el Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) del Baix Llobregat, la Policia Local de Martorell, el Grup d'Atenció a la Víctima (GAV) dels Mossos d'Esquadra de Martorell, l'Equip d'Atenció Primària (EAP) de Martorell, la Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell, el Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) del Baix Llobregat Nord, el Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) del Baix Llobregat Nord, el Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA), el Departament d'Ensenyament Municipal, Creu Roja al Baix Llobregat i el Col·legi Advocacia de Sant Feliu de Llobregat.
- **Grup Motor Ampliat:** format per totes les institucions i agents del Grup Motor prèviament mencionades, i a més a més pel Departament d'Esports, el Departament de Cultura, l'Àrea de Joventut, el Departament de Promoció Econòmica, i la Unitat Gent Gran Activa.

Per a la recollida d'informació respecte al treball actual en matèria de VM al municipi, la detecció de necessitats dels equips professionals i l'elaboració del present protocol, s'han dut a terme les següents reunions de treball:

- 6 reunions de treball tècnic, de disseny, retorn i validació en relació al procés d'elaboració del protocol; i
- 1 formació per consensuar aspectes claus al voltant de les VM.

3. MARC LEGAL DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

El present protocol per a un abordatge integral de les de VM ha pres com a referència el marc legal i normatiu que es detalla a continuació:

Normativa	Descripció
ÀMBIT INTERNACIONAL	
Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW). Tractat Internacional de les Nacions Unides (1979), ratificat per Espanya (1984)	Reconeix i anomena les discriminacions específiques que afecten les dones pel fet de ser-ho i estableix com un dels punts a abordar a nivell mundial la violència contra les dones.
Conferència Mundial de Drets Humans de les Nacions Unides (1993) i la Declaració i Programa d'Acció de Viena	Presenta la Violència de Gènere (VdG) com a estructural i universal. La Declaració és el primer instrument internacional que es refereix únicament a la violència contra les dones.
IV Conferència Mundial de les dones, del Consell de les Nacions Unides, que es va realitzar a Pequín l'any 1995	Estableix objectius estratègics a adoptar pels països participants per tal d'erradicar les discriminacions i violències que sofreixen dones i nenes, des d'una perspectiva de reconeixements dels drets humans i focus en l'apoderament de les dones.
Declaració sobre els Drets Humans, l'Orientació Sexual i la Identitat de Gènere. ONU 2008	Punt de partida per la incorporació d'estratègies per la protecció dels drets de les persones LGTBI, en la majoria dels països de la Unió Europea (UE).
ÀMBIT EUROPEU	
Conveni del Consell d'Europa sobre Prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Conveni d'Estambul)	És jurídicament vinculant. Crea un marc legal integral i un enfocament per a combatre la violència contra les dones. Es centra en la prevenció de la violència domèstica, identificant també la violència intrafamiliar i reforçant la tipificació de la violència establerta en la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona del 1993.
Pautes per a promoure i protegir tots els drets humans per les persones LGTBI	Al 2013 el Consell d'Europa converteix aquest document en vinculant.

ÀMBIT ESTATAL

Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere	S'estableixen les mesures per a la protecció integral de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles, contemplant aspectes preventius, educatius, mesures d'educació i sensibilització, aspectes socials, assistencials i d'atenció a les dones víctimes de violència de gènere.
Estratègia Nacional per a l'erradicació de la violència contra la dona 2013 – 2016	Unifica diferents accions i abasta col·lectius i fronts d'actuació.
Pacte d'Estat Contra la Violència de Gènere (2018)	Formulació de mesures per a l'erradicació de la violència contra les dones. Planteja modificacions perquè l'Administració local pugui portar a terme actuacions en la promoció de la igualtat entre homes i dones, així com contra la VdG.
Llei Orgànica 8/2021 de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència	Atén el dret dels nens, nenes i adolescents de no ser objecte de cap forma de violència i va un pas més enllà amb el seu caràcter integral en les matèries en la seva voluntat didàctica, divulgativa i cohesionadora.
Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació	Proclama el dret a la igualtat i a la no discriminació quant al naixement, la raça, el sexe, la religió o l'opinió, i prohibeix la discriminació per qualsevol altra circumstància personal o social. Obligació dels poders públics de promoure les condicions i remoure els obstacles perquè la igualtat sigui real i efectiva
Llei Orgànica 6/2022⁵, de 12 de juliol, complementària de la Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació, de modificació de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal	Pretén donar cobertura jurídic-penal a qualsevol tipus de discriminació i defensa la igualtat de tracte.
Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual	Garantia i protecció integral del dret a la llibertat sexual i l'erradicació de totes les violències sexuals.

⁵ Cal destacar que posteriorment s'ha aprovat la Llei Orgànica 15/2022, de 6 de setembre, garantia integral de la llibertat sexual i la Llei 4/2023, de 27 de abril que modifica el sistema de penes de delictes sexuals que havia estipulat la Llei 15/2022.

ÀMBIT CATALÀ

Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista	Planteja els elements claus de l'abordatge integral de les violències masclistes amb èmfasi en l'àmbit de la prevenció. Defineix també la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral així com les competències dels diferents organismes públics.
Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la nombrada Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista	Té la vocació d'ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere i cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere. També assenyala l'obligatorietat d'assistència lletrada en la primera declaració a la comissaria de policia.
Llei 11/2014 per a garantir els drets de LGTBI i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia	Desenvolupa i garanteix els drets d'aquestes persones, i evitar-los situacions de discriminació i violència, per assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat.
Llei 19/2020 d'igualtat de tracte i no discriminació	Remarca els principis i regula les mesures i els procediments per a garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació.
Llei 14/2020, del 25 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família	En el cas de sentència condemnatòria –mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal– o qualsevol dels progenitors estigui sotmès a un procés penal iniciat per haver atemptat contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexuals de l'altre progenitor o dels fills i filles d'ambdós, n'hi ha prou amb el consentiment del progenitor contra el qual s'hagi atemptat perquè els fills i filles menors d'edat puguin rebre l'atenció i l'assistència psicològica.

4. MARC CONCEPTUAL DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

4.1. Evolució del concepte i terminologia relacionada

Actualment, la violència vers les dones es considera com un problema públic de primer ordre, així com també una greu vulneració de drets humans en general i dels drets de les dones, infants i adolescents en concret; un problema que involucra tota la societat i, de forma especial, interpel·la a l'Estat i poders públics. Aquesta representació però, és relativament recent i ha viscut una important transformació en els darrers anys.

Inicialment, i coincidint amb les diferents declaracions i resolucions d'organismes internacionals es fa evident que les violències que s'exerceixen contra les dones son el resultat d'una situació de discriminació que està present en unes societats estructurades, on existeix un desequilibri de les relacions de poder entre homes i dones. En aquest context, es defineix el terme **Violència Masclista**, per referir-se a aquelles agressions que els homes exerceixen contra les dones per tal d'expressar el seu domini i ús del seu poder. Es un forma de violència estructural, que està present en totes les societats i en tots els espais socials. En aquest sentit, algunes institucions públiques han prioritzat aquest expressió, concretament la generalitat de Catalunya a través de la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista (veure secció 4.2).

Tot i així sovint s'ha utilitzat també el terme de **Violència Domèstica**, per referir-se al fet que violència s'exerceix principalment en l'espai privat, en l'espai domèstic, i on es posa l'accent en aquella violència que es desencadena, durant la convivència i en el marc de les relacions de parella, o de exparella també. El tret més significatiu és que home i dona estan, o han estat, units per un vincle afectiu.

Per un altre costat, a nivell internacional i en el marc de la **IV Conferència Mundial de les Dones de Nacions Unides (1995)** es consensua que *la Violència contra les Dones és qualsevol acte de violència basat en el gènere que té com a resultat, o és probable que tingui com a resultat, uns danys o patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació de la seva llibertat, tant si es produeix en la vida pública com en la privada.*

Aquest plantejament incorpora la dimensió de gènere i es parla, doncs, de **Violència de Gènere** per posar l'accent en el *"caràcter estructural d'aquesta violència i en la construcció social i cultural dels trets atribuïts als homes i les dones, que atorga a les diferències sexuals uns continguts basats en la desigualtat de poder entre homes i dones"*⁶. D'aquesta definició es desprèn que la violència de gènere pot tenir diverses manifestacions i que poden tenir lloc tant en l'àmbit privat com públic.

⁶ Sau, Victoria (2000), Diccionario ideológico feminista. Icaria. Barcelona.

4.2. Conceptualització segons la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista

A Catalunya, la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista recupera l'expressió de **violència masclista**, entenent que el masclisme és el concepte que, de forma més general, defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones. La llei amplia la concepció del fenomen incorporant les diverses formes i àmbits en què s'exerceix, tant en l'àmbit de la parella i de la família, com en el context laboral, social o comunitari.

Així mateix i des d'una mirada interseccional, es important també destacar la Llei 11/2014, aprovada el 10 d'octubre del 2014 del Parlament de Catalunya. Aquesta és una llei pionera i demanda històrica del col·lectiu LGBTI, que desplega els principis bàsics d'igualtat i de no discriminació i que alhora, assegura una atenció integral, en el casos de VM, a les diversitats de dones.

4.2.1 Formes de Violències Masclistes

La violència masclista es configura per una continuïtat de situacions en què interactuen cadascuna de les formes de violència masclista amb els diferents àmbits en què es produeixen. És per això que es denomina en plural. Així, les VM poden exercir-se de manera puntual o de manera reiterada i inclouen qualsevol de les formes o manifestacions següents:

- **Violència física:** comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. S'inclou també la **Violència ambiental**, que es defineix com pel fet d'atemptar contra objectes/pertinença d'una dona amb l'objectiu de fer-la patir.
- **Violència sexual:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors.
- **Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius:** consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per a accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.

- **Violència de segon ordre:** consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.
- **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona.
- **Violència vicària:** consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.
- **Violència digital:** actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació.

Totes aquestes manifestacions de violència mencionades conformen el que s'anomenen les formes de **violència explícites**. No obstant, també existeixen les formes de **violència implícites**, que són aquesta manifestacions més invisibles i intangibles. Aquesta es poden agrupar en:

(*) Font de la imatge: <https://dixit.blog.gencat.cat/2019/11/14/dia-internacional-per-a-leliminacio-de-la-violencia-envers-les-dones/>

- **Violència simbòlica:** fa referència als mecanismes d'educació i socialització de la cultura patriarcal, pels quals les dones deixen de ser visibles en diferents àmbits, tals com la història, cultura, literatura, etc., mentre que es reproduïxen els estereotips i rols tradicionals de gènere. D'aquesta forma, es perpetuen aquests estereotips i es fomenta la posició de dominació dels homes.
- **Violència estructural:** fa referència a les limitacions i barreres, tangibles i invisibles que impedeixen l'accés de les dones als drets bàsics. Aquest obstacle es troben arrelats i es reproduïxen diàriament en el si del teixit social, com per exemple les diferències de poder que generen i legitimen les desigualtats que mantenen a les dones en una posició de subordinació en els espais de presa de decisió, treball, centres educatius....

- **Violència institucional:** es manifesta quan les institucions (educatives, legislatives, judicials, sanitàries, assistencials, etc.) no desenvolupen polítiques encaminades a l'erradicació de la VM (o són de forma insuficient), o quan no s'implementen programes de prevenció de les violències, quan es permet la violència i no es protegeix les dones.

4.2.2 Àmbits on es pot manifestar les violències masclistes

Les VM poden manifestar-se en qualsevol dels àmbits que es detallen a continuació:

- **Violència en l'àmbit de la parella:** consisteix en la violència física, psicològica, digital, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home, que n'és o n'ha estat el cònjuge, o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.
- **Violència en l'àmbit familiar:** consisteix en la violència física, digital, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones, i els menors d'edat, en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. Inclou els matrimonis forçats. No inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella.
- **Violència en l'àmbit laboral:** consisteix en la violència física, sexual, econòmica, digital o psicològica que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Pot adoptar els tipus següents:
 - **Assetjament per raó de sexe:** consisteix en qualsevol comportament no desitjat, verbal o físic, relacionat amb el sexe o gènere de la dona, realitzat amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat, la indemnitat o les condicions de treball de les dones pel fet d'ésser-ho, creant un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest que dificulti llur promoció, ocupació de funcions, accés a càrrecs directius, remuneració i reconeixement professional, en equitat amb els homes.
 - **Assetjament sexual:** consisteix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.
 - **Discriminació per embaràs o maternitat:** consisteix en tot tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat, existent o potencial, que comporti una discriminació directa i una vulneració dels drets fonamentals a la salut, a la integritat física i moral i al treball.
- **Violència en l'àmbit social o comunitari:** comprèn les manifestacions següents:
 - **Agressions sexuals:** ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.
 - **Assetjament sexual** (veure definició més amunt).
 - **Tràfic i explotació sexual de dones i nenes:** amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere.
 - **Mutilació genital femenina o risc de patir-ne:** inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o que hi produeixi lesions, encara que consti el consentiment exprés o tàcit de la dona.

- **Violència derivada de conflictes armats:** inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.
- **Feminicidis:** els assassinats i homicidis de dones per raó de gènere, les induccions al suïcidi i els suïcidis com a conseqüència de la pressió i violència exercida cap a la dona.
- **Vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic.**
- **Restriccions o privacions de llibertat** a les dones, o d'accés a l'espai públic o als espais privats, o a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, i també restriccions a l'expressió en llibertat pel que fa a llur orientació sexual o expressió i identitat de gènere, o a llur expressió estètica, política o religiosa.
- **Represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones** que reclamen el respecte de llurs drets, i també expressions i discursos públics que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament l'hostilitat, la discriminació o la violència envers les dones.
- **Violència en l'àmbit digital:** es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmnia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, l'accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una dona.
- **Violència en l'àmbit institucional:** accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per a assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de les VM, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de violència institucional. Aquesta violència pot provenir d'un sol acte o pràctica greu, de la reiteració d'actes o pràctiques de menor abast que generen un efecte acumulat, de l'omissió d'actuar quan es conegui l'existència d'un perill real o imminent, i de les pràctiques o omissions re-victimitzadores. La violència institucional inclou la producció legislativa i la interpretació i aplicació del dret que tingui per objecte o provoqui aquest mateix resultat. La utilització de la síndrome d'alienació parental també és violència institucional.
- **Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones:** es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials. Quan aquesta forma de violència masclista ocorre en les institucions polítiques o les

administracions públiques i és tolerada i no sancionada, esdevé també una forma de violència institucional.

- **Violència en l'àmbit educatiu:** qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

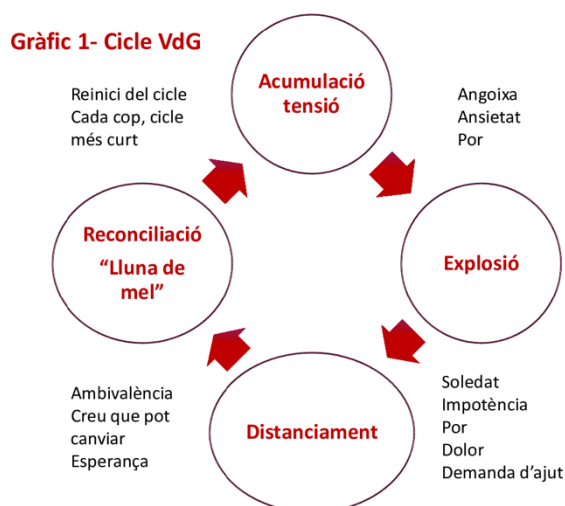
4.2.3 Comprensió del fenomen

Encara que les violències masclistes tinguin múltiples causes i expressions, s'entén que radiquen en el conjunt de pautes socials i culturals que emmarquen la masculinitat en un conjunt de pràctiques, normes, actituds i rols de poder masculí, esperant sempre una posició de subordinació femenina. És el que es coneix per a rols tradicional de gènere, aquests generen estereotips i han marcat el desenvolupament d'una societat sexista que contribueix a legitimar la desigualtat entre homes i dones i que per tant, genera situacions de discriminació de les dones i de domini masculí, essent la seva última expressió la violència exercida vers les dones (considerada aquesta com la principal vulneració de drets de les dones).

La divisió rígida entre els rols femenins i masculins (rols tradicionals de gènere) és sovint transversal a tots els àmbits de la societat i part inevitable del procés de socialització. S'evidencia i reproduïx des de l'inici de la vida i al llarg d'aquesta, a través de les relacions personals i familiars, comunitàries i institucionals. El qüestionament d'aquest ordre social és sancionat socialment amb l'exclusió i, sovint, amb la violència.

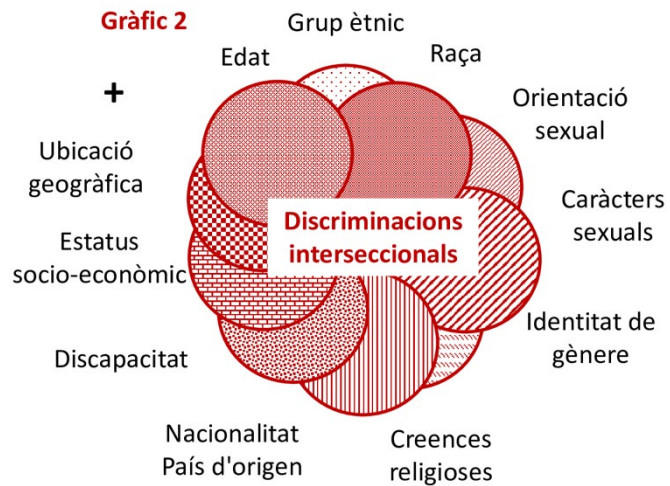
Així, és important especificar dos elements que ajudaran a comprendre el fenomen de les VM. Per un costat, el **Cicle de la Violència de Gènere** de Leonor Walker (1989)⁷ ajuda a entendre com les violències es produeixen en el marc d'un cicle o "contínuum" que, molt sovint, és recurrent i es perpetua en el temps (veure Gràfic 1).

⁷ Walker, L. (1989). The Battered Woman. Harper & Row

Per un altre costat, la **Perspectiva Interseccional** de Kimberle Crenshaw (1991)⁸ on s'explica que a les violències que pateixen les dones pel fet de ser-ho, s'han de sumar altres violències estructurals que amplifiquen aquestes violències masclistes i que constitueixen sistemes de dominació i opressió sobre la vida de les dones i de totes les persones amb orientació sexual, identitats i expressions de gènere no normatives. Aquest sistema d'opressió i dominació conforma el que s'anomenen les **discriminacions interseccionals**.

Alguns exemples d'aquestes discriminacions són els sistemes de classe, edats, capacitats, racials/ètnics, sexuals, religiosos, entre altres (veure Gràfic 2). La intersecció entre aquestes diferents formes d'opressió, directament relacionada amb contextos històrics i socioculturals concrets, constitueix una matriu de dominació que reflecteix les

diferents formes com les diferents opressions influeixen la vida de les dones, infants i adolescents configurant experiències individuals heterogènies entre si. Sense tenir-les en compte i la manera concreta com s'interrelacionen aquestes diferents formes d'opressió, no es pot comprendre què ha provocat tal situació ni tampoc es podran trobar les formes de fer-hi front. En el cas particular de les persones LGTBI, aquesta interseccionalitat apareix com a un concepte fonamental per a entendre les diferents opressions i situacions específiques de discriminació d'aquest col·lectiu.

En aquest sentit, i en el marc del present protocol, es portarà a terme un abordatge integral en casos de VM a qualsevol dona, dones grans, dones amb discapacitats, nouvingudes, transgènere, no binàries, entre d'altres.

⁸ Crenshaw, K. (1991). Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color. *Stanford Law Review*, 43 (6), pp. 1.241-1.299.

5. MODEL D'INTERVENCIÓ

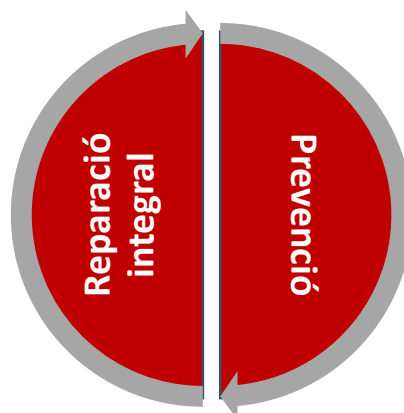
Tal i com s'ha mencionat anteriorment, la perspectiva de drets és un element essencial per a qualsevol abordatge de les VM, així els drets tenen una funció organitzadora i orientadora de la intervenció. Això vol dir que, per establir les estratègies més adients, cal preguntar-se quins drets estan amenaçats i han estat vulnerats, quin riscs s'identifiquen i què s'ha de fer, des de les funcions i responsabilitats professionals, dels serveis, des dels poders públics, per garantir amb diligència deguda les obligacions que fan efectius els drets. D'aquesta forma, el model d'intervenció que es proposa des del **Protocol per l'abordatge integral de les VM de l'Ajuntament de Martorell** es centra en dos elements essencials:

- a. L'abordatge de les violències masclistes ubica a les **dones, infants i adolescents al centre de qualsevol intervenció**. Es caracteritza per un enfocament feminista i interseccional, des d'una perspectiva multidimensional i intersectorial i garanteix un treball coordinat entre el serveis implicats i en xarxa.
- b. Serà del tot imprescindible que les institucions, serveis i professionals de tots els sectors implicats tinguin en compte en tot moment quins són els drets que han estat vulnerats, com i per a qui, amb l'objectiu d'adoptar respostes concordants que evitin en tot moment la revictimització i assoleixin tant la reparació com la prevenció (veure més endavant). Només d'aquesta forma, es garantirà l'**estàndard de deguda diligència**, que constitueix el compromís de les institucions, serveis i professionals de garantir el compliment eficaç de les obligacions de prevenir i reparar les violències masclistes. Segons Article 3 de la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, la **deguda diligència** és l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir les víctimes.

5.1. Els eixos d'intervenció per l'abordatge de les violències masclistes

El present protocol pren com a marc de referència el "Protocol marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista" del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya, i així es proposa l'actuació integral a partir de dos eixos d'intervenció fonamentals: la **prevenció** i la **reparació integral**. Aquest dos eixos no s'han d'interpretar de forma seqüencial o independent, sinó d'una manera circular, en permanent retroalimentació i entrecruament. Així per exemple, quan es treballa en la reparació no només s'ha de fer pensant en la recuperació individual de les persones afectades, sinó que també calen estratègies perquè allò que està succeint a aquella dona, infant o adolescent no es torni a repetir, el que ja situa la intervenció en la construcció de garanties de no repetició i per tant en l'eix de prevenció.

Per altra banda, quan es treballa en la recuperació individual es posen en marxa estratègies perquè la situació de les dones, infants i adolescents no esdevingui crònica, empitjori o no augmentin els riscos. Aquesta mirada de la intervenció ens situa de forma creuada en la

reparació i la prevenció individual. En aquest sentit, s'estableixen dues gran finalitats per a cada eix d'intervenció:

- Prevenció amb finalitat estructural (prevenció estructural)
- Prevenció amb finalitat individual (prevenció individual)
- Reparació amb finalitat de no repetició (prevenció per a la no repetició)
- Reparació amb finalitat de recuperació (prevenció per a la recuperació)

Per un costat, la **prevenció** fa referència a les mesures per promoure la transformació social feminista per a l'erradicació de les causes estructurals de les VM, però també fa referència a la prevenció que s'organitza davant d'un cas en concret, d'una forma concreta de VM, per evitar noves expressions i la seva cronicitat i impacte. Algunes eines de prevenció estructural serien la sensibilització, la difusió i promoció de drets, la formació especialitzada, la recerca i la promoció de masculinitats antimasclistes i igualitàries.

Per una altra banda, la **reparació integral** implica treballar en tots els àmbits afectats per la situació de VM viscuda. No es tracta només de tornar a l'estat previ a la violència, sinó de garantir íntegrament els drets de les persones en situació de violències i promoure transformacions personals, socials, comunitàries i institucionals perquè tals formes de VM no tornin a succeir. Algunes eines per aconseguir la reparació integral serien la detecció, l'acompanyament integral, la valoració integral de riscos i la investigació i la sanció.

5.2. Cures i drets de les persones professionals que treballen al voltant de les VM

Els equips professionals que acompanyen quotidianament a les dones, infants i adolescents que treballen al voltant de les VM estan exposats a alts nivells de desgast que poden arribar a l'esgotament professional o "*burnout*". Per aquest motiu, quan parlem de cures, parlem de la necessitat de definir i desplegar polítiques públiques que reconguin el valor de les entitats, serveis, i les i els professionals que lluiten contra la VM. En aquest sentit, les cures de les persones professionals són part de la responsabilitat institucional de les organitzacions i les entitats, és per això doncs que el present protocol tindrà en compte i posarà en marxa algunes de les mesures de cures i drets que es detallen a continuació:

- **Mesures de prevenció:** formació especialitzada per als serveis que no ho tinguin. Es recomanaria també elaborar mesures o protocols interns, creació d'espais per treballar l'anàlisi de les violències de segon ordre, incorporant-les en la supervisió de casos.
- **Mesures de reparació integral:** eines de detecció i registre, acompanyament i atenció psicològica, assessorament i suport jurídic gratuït i elaboració dels serveis i equips de propostes de garanties de no repetició.

Així doncs, el present protocol proposa també la creació d'un espai de **coordinació intersectorial** on estaran implicats tots els sectors que intervenen tant a nivell municipal en garantir el dret a viure una vida lliure de tota forma de VM (veure secció 7.3.). Aquest espai de coordinació es crearà per tal d'assegurar també que es portaran a terme les accions prèviament descrites i així garantir les cures i drets de les persones professionals que treballen al voltant de les VM. En aquest sentit, els agents i serveis, a més d'assumir la responsabilitat sobre la intervenció individual amb les dones, adolescents i infants que viuen VM, també han de tenir en compte i promoure la participació de la seva xarxa de proximitat per construir de forma col·lectiva la garantia de drets i la no revictimització.

6. EL CIRCUIT

El circuit per l'abordatge integral de les VM de l'Ajuntament de Martorell constitueix un punt de partida i no d'arribada, ja que és una eina viva que es va revisant i adaptant a l'evolució de la realitat i a la suma del saber tècnic de totes les persones professionals que en formen part. Aquest circuit té l'esperit de convertir-se en una guia que orienti la pràctica professional de tots els serveis locals envers les diferents manifestacions de violències; és també una eina en evolució constant ja que els reptes sobre l'abordatge de les VM són múltiples i poden canviar al llarg del temps. En aquest sentit, el treball de la **Comissió tècnica de seguiment i avaluació**, ja en funcionament, de l'Ajuntament de Martorell serà clau per la seva correcta posada en marxa i funcionament posterior (veure secció 7.3)

Així mateix, el circuit es defineix a partir de la premissa que els agents i les institucions implicades tenen diferents responsabilitats en els dos eixos d'intervenció (prevenció i reparació integral), i on tothom suma i es coordina per tal d'assolir un abordatge integral eficaç i eficient.

Quan s'activarà el protocol de VM de Martorell?

El Protocol per l'abordatge integral de les VM s'activarà sempre i quan una **dona, nena o adolescent hagi patit un episodi violència masclista** (definida segons la Llei 2/2008 de 24 d'abril com "*la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones...*"). Així, el present protocol es focalitzarà en la persona víctima o supervivent que hagi patit, o tingui un risc de patir, qualsevol tipus de VM.

En els casos on la víctima o supervivent tingui **fills o filles** al seu càrrec les accions es coordinaran a través del "Protocol d'actuació en situació d'alt risc, de maltractament i d'abús en infància i adolescència" de l'Ajuntament de Martorell.

6.1. Serveis implicats en els eixos d'intervenció per garantir un abordatge integral de les VM al municipi de Martorell

		Ubicació
Serveis especialitzats	SIAD Dep. Igualtat	Martorell
	SIE	Sant Feliu Llobregat
Serveis genèrics de referència	GAV Policia Local EAP Hospital Sant Joan de Déu	Martorell
	Col·legi Advocacia	Martorell
Serveis genèrics	ASSIR CSMA CSMIJ CAS	Martorell
	Ensenyament Promoc. Econòmica Cultura Gent Gran Esports Joventut	Martorell

		Ubicació
Serveis especialitzats	SIAD Dep. Igualtat Ser. Soc. Bàsics Creu Roja	Martorell
	SIE	Sant Feliu Llobregat
Serveis genèrics de referència	GAV Policia Local EAP	Martorell
	Col·legi Advocacia	Sant Feliu Llobregat
Serveis genèrics	ASSIR CSMA CSMIJ CAS	Martorell
	Ensenyament Promoc. Econòmica Cultura Gent Gran Esports Joventut	Martorell

NOTA: La **detecció** es posa en marxa des de la prevenició de les VM, ja que des d'aquest moment es treballen mesures per a evitar noves expressions d'aquestes violències i evitar la cronificació. En la mateixa línia, la **detecció** no és una fase inicial, una foto fixa, sinó una tasca permanent que també es pot iniciar durant el procés de reparació integral.

6.2. Circuit d'abordatge per a l'actuació de les VM de l'Ajuntament de Martorell

Les situacions de violència, sovint, no acostumen a ser identificades fàcilment per la persona que les pateix, ni tampoc per qui les exerceix com a situacions d'abús. Així, habitualment, aquestes situacions de violència poden quedar justificades o normalitzades dins d'una dinàmica abusiva, especialment quan es donen en el si de la parella. També pot ser que com a professionals es tinguin dificultats per identificar-les, atès que sovint aquestes conductes són tolerades o justificades per patrons culturals i socials. Per això, una qüestió important a considerar serà el **tipus de demanda**.

En la majoria de situacions, és probable que una persona que viu situacions d'abús o violència masclista d'entrada no ho reconegui o no ho verbalitzi, perquè li fa por o vergonya o perquè simplement no és conscient de la violència que està rebent. Per això cal distingir entre:

Demanda implícita: situacions en què, davant d'una situació determinada, se sospita que la persona es troba en una situació de violència, d'abús o de vulnerabilitat, però ella no la reconeix o bé no ho verbalitza de forma oberta.

Demanda explícita: situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé i és conscient que pateix algun tipus d'abús, o fins i tot us demana ajuda obertament. En aquest cas, la situació de violència és explícita i està confirmada.

També aquí cal tenir en compte el posicionament de la dona, especialment la seva demanda en relació amb el servei, així com la consciència de la situació que estigui vivint i els seus recursos personals i socials per a fer-ne front. En aquest sentit és important definir també la **delimitació de la urgència**, que es pot estructurar en:

Atenció urgent: s'entén com la situació que requereix una actuació immediata, donada la gravetat dels fets i la situació de la dona i els seus fills i filles (quan hi hagi un perill per a la integritat física de la dona o els seus fills o filles o quan el fet acabi de succeir).

El circuit, en una situació d'urgència ha de poder garantir:

- Serveis de salut: que segueixen el protocol del Departament de Salut i puguin expedir en cas necessari els informes mèdics corresponents.
- Serveis dels cossos de seguretat (Policia Local i Mossos d'Esquadra): que puguin recollir de forma adequada la denúncia en cas que així es decideixi, l'atestat policial, o realitzar una atenció al lloc on siguin requerits, sempre garantint una atenció de qualitat i posterior comunicació als serveis competents, tals com urgències i serveis socials, amb el major detall possible.
- Serveis socials/SIAD: servei d'acolliment, en cas que la dona no disposi dels mitjans personals o socials de seguretat, i necessiti un espai residencial d'urgència, que pugui garantir una atenció especialitzada i amb seguretat. Així com també garantir un correcte seguiment del cas.

Per últim, un aspecte important a tenir en compte també és la **valoració del risc** per tal de proporcionar als i a les professionals que atenen qualsevol cas de VM una eina que els i les orienti a valorar els factors de risc que a curt termini poden generar actes de violència. A continuació, es detalla una proposta de categories sota les quals s'agrupen els indicadors de valoració del risc de viure una situació de violència en l'àmbit de la parella

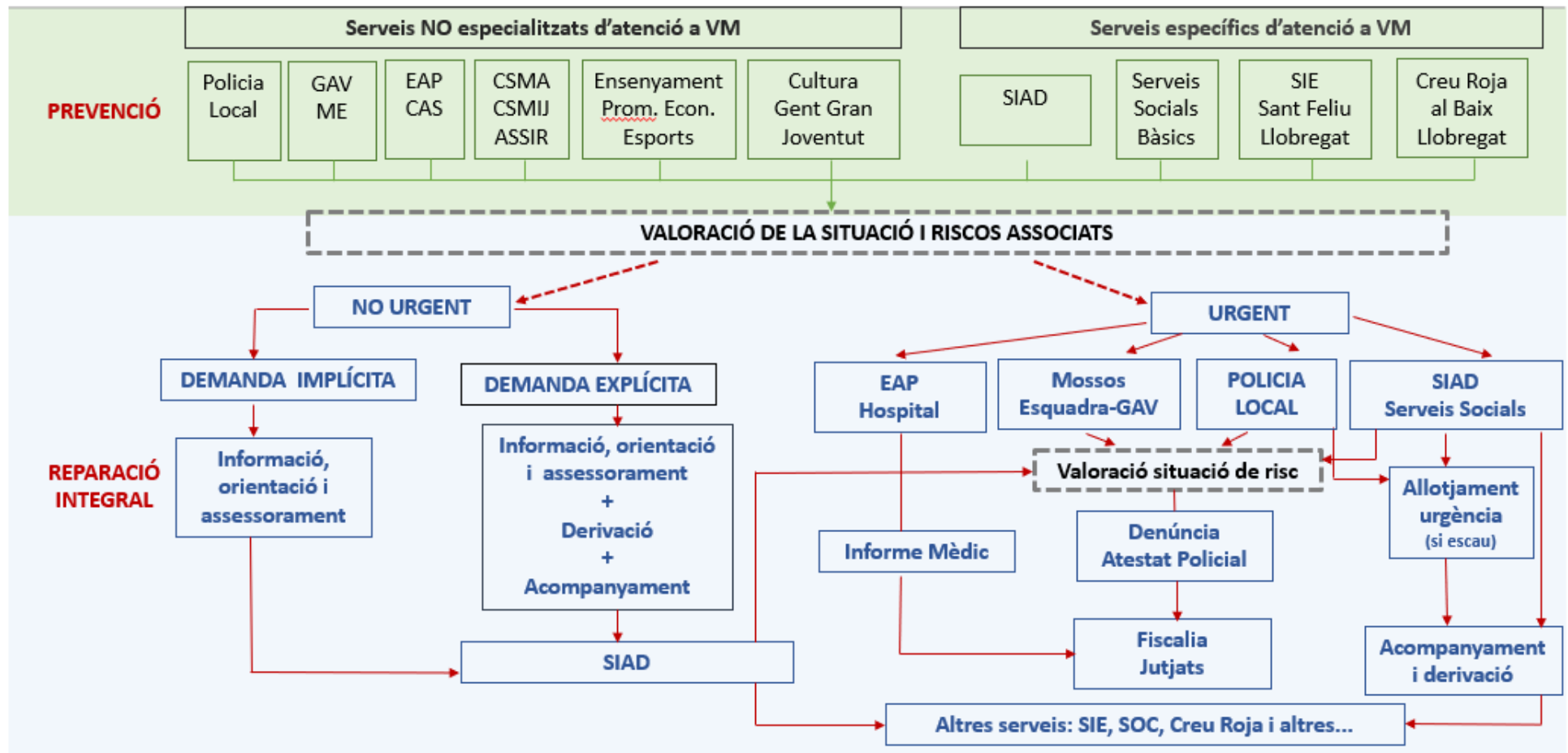
- Si hi ha menors a càrrec.
- Si hi ha història de conducta violenta del presumpte agressor.

- Si s'han produït amenaces i/o abusos greus contra la dona i en quin moment.
- Si hi ha alguna circumstància agreujant de la seva situació.
- Si hi ha algun factor clau de vulnerabilitat de la dona.
- Si ha interposat denúncia.
- Situació actual de l'agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.

NOTA: en l'Annex 9.2. es pot trobar el full de Valoració de Risc utilitat per l'Ajuntament de Barcelona, així com també les indicacions per a la seva correcta utilització.

A continuació es presenta un diagrama que detalla **el circuit d'abordatge integral per a l'actuació de les VM de l'Ajuntament de Martorell.**

Circuit d'actuació de les VM

7. ABORTAGE INTEGRAL DE LES VM AL MUNICIPI DE MARTORELL

7.1. Recursos que formen part del Circuit Local de Martorell

Departament Igualtat de l'Ajuntament de Martorell	
Breu descripció del treball en matèria de VM Es treballa activament per a la protecció i el benestar de les dones. Participació en el circuit contra les VM. Atenció específica i personalitzada a totes les dones a través del servei de suport psicològic del SIAD. Així, es porten a terme tant accions de prevenció com de reparació integral. En l'àmbit de prevenció, principalment, es duen a terme accions al voltant de la Campanya del 25N. Tot i amb això, el missatge de prevenció, rebuig i suport a les víctimes es reforça, de forma bastant explícita, durant les activitats que s'organitzen per les campanyes del 8M i el 28M, també amb la presència dels Punts Liles nocturns, durant les principals festes del poble i durant el curs acadèmic en els centres educatius, on s'intenta arribar als i les més joves, abordant aquesta temàtica de forma transversal. En l'àmbit de la reparació integral, les accions es vehiculen, principalment, a través del SIAD. Aquest servei s'ofereix des d'una mirada interseccional; és un espai segur on acudir en cas de necessitat i amb un temps d'espera relativament curt.	
Adreça C/ Francesc Santacana, 13 08760, Martorell	Contacte Punt focal: Auxiliar Tècnica d'Igualtat Tel.: mrinaldi@martorell.cat igualtat@martorell.cat Mail: 937735193

Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de l'Ajuntament de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

El SIAD desenvolupa accions per garantir una atenció integral a les VM en totes les seves fases, així com també coordina els diferents protocols/circuits municipals d'abordatge de les VM. Concretament, el SIAD executa tant accions de **prevenció** com de **reparació integral**. Així, en l'àmbit de prevenció es realitzen les següents accions:

- Realització d'accions de sensibilització i campanyes sobre les VM adreçades a diferents col·lectius i població general.
- Programació i coordinació d'accions formatives especialitzades adreçades a professionals.
- Realització de tallers de prevenció VM adreçats a l'alumnat dels centres educatius de secundària.
- Coordinació de l'elaboració i la implementació dels diferents protocols sobre VM.

Per un altra banda, en l'àmbit de la reparació integral es porten a terme les següents accions:

- Detecció situacions de VM: identificar situacions de VM, valorar els riscos i les necessitats de les dones, infants i adolescents en cada situació i en els diferents àmbits que les envolten.
- Acompanyament en el procés de presa de decisions.
- Informació dels diferents recursos i tramitació dels més adients en cada cas.
- Assessorament jurídic.
- Atenció psicològica: dones, fills i filles.
- Acreditació VdG (model comú)
- Derivació a altres serveis.
- Coordinació continuada amb la resta de professionals que atenguin les situacions de VM.

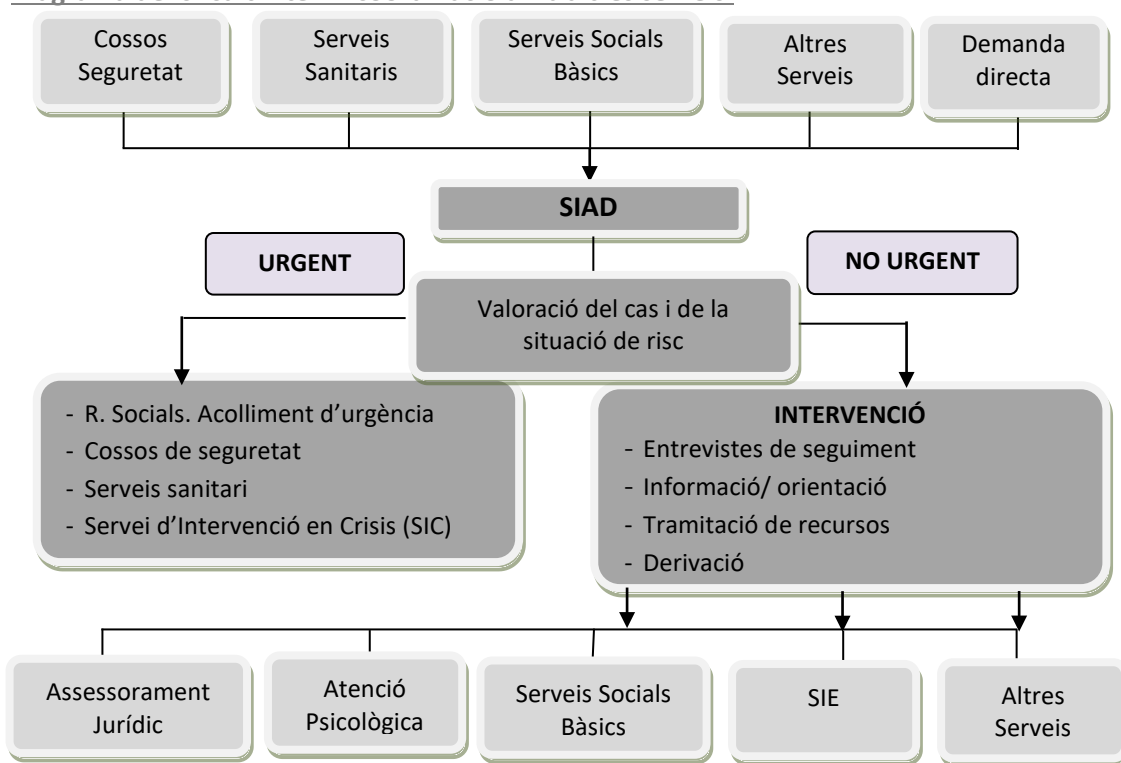
Adreça

C/ Francesc Santacana, 13
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Coordinadora
Tel.: 93 773 51 93
Mail: ccordon@martorell.cat / siad@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Serveis Socials Bàsics de l'Ajuntament de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Detecció de casos relacionats amb qualsevol manifestació de VM. Un cop s'ha detectat, s'informa a la dona del servei especialitzat del SIAD i es tramita la possible derivació. Des d'aquest moment, s'assigna una persona professional que realitza un treball coordinat amb el SIAD. Principalment, s'implementen accions de lluita contra les VM en l'eix de **reparació integral**, tals com:

- Detecció de situacions de VM, ja sigui per manifestació directa de la dona o de manera indirecta, quan aquesta consulta per altres situacions.
- Orientacions a les dones d'on poden dirigir-se en cas de patir qualsevol episodi de VM
- Orientacions d'actuació per protegir-se i fer ús del suport social
- Suport i acompanyament per part del professional de Serveis Socials Bàsics a l'hora d'elaborar tràmits o fer acompanyaments.
- Tràmits per poder beneficiar-se de la Renda Activa d'Inserció (RAI).
- Suport de tràmits: Ingres Mínim Vital (IMV) i Renda Garantida Ciutadana (RGC)
- Suport i orientacions en la recerca de feina.
- Orientacions en pautes de criança.
- Derivació dels infants a recursos i activitats de temps lliure del territori.
- Suport i orientació per sol·licitud d'ajuts econòmics (alimentació, habitatge, subministres, activitats escolars i extraescolars dels fills.
- Derivació al SATF (Servei d'Acompanyament Terapèutic a les famílies)

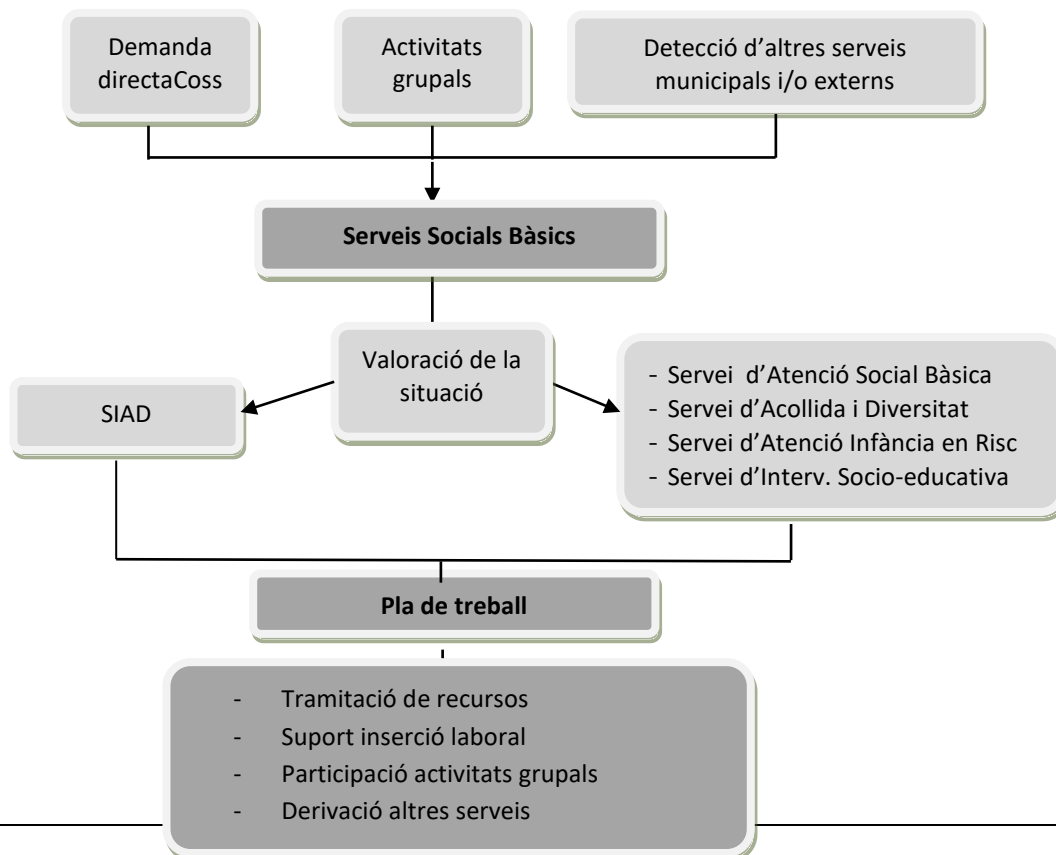
Adreça

C/ Santacana 13
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: educadora social
Tel.: 93 7735193
Mail: ecostafreda@martorell.cat
serveissocials@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) Sant Feliu de Llobregat

Breu descripció del treball en matèria de VM

Atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones, joves, adolescents i infants que han patit o pateixen situacions de VM. Incidint també en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària, així com també donar suport i assessorament als municipis, entitats i professionals implicats. Des de l'àmbit de la **prevenció**, el SIE desenvolupa accions comunitàries de sensibilització i formació a col·lectius, associacions i a població en general, així com també participa en ponències, campanyes i actes institucionals organitzats pels municipis de l'àrea d'actuació. Per un altre costat, des de l'àmbit de la **reparació integral** i des d'una perspectiva interdisciplinària, el SIE treballa des de les següents àrees:

- **Social:** gestionar alternatives i/o solucions que donin resposta a les carències socials, i a d'altres problemes relacionats, que coexisteixen amb els maltractaments.
- **Educativa:** desenvolupar rols, actituds, habilitats i responsabilitats encaminades a assolir un nou model de convivència diferent al viscut en situacions de VM.
- **Laboral:** potenciar la integració laboral com a mitjà per facilitar l'autonomia personal, social i econòmica i com ajuda per incrementar l'autoestima.
- **Jurídica:** aconseguir tota la informació necessària per comprendre tot allò relacionat amb la consecució d'un possible procés judicial o un procés judicial en execució.
- **Psicològica:** recuperar els danys produïts pel maltractament en relació al món emocional, tant en el cas de les dones com dels seus fills i filles, entenent aquest com a sistemes de creences, emocions, món intern, relacions vinculants; sempre oferint eines psicològiques pel desenvolupament autònom de la persona.

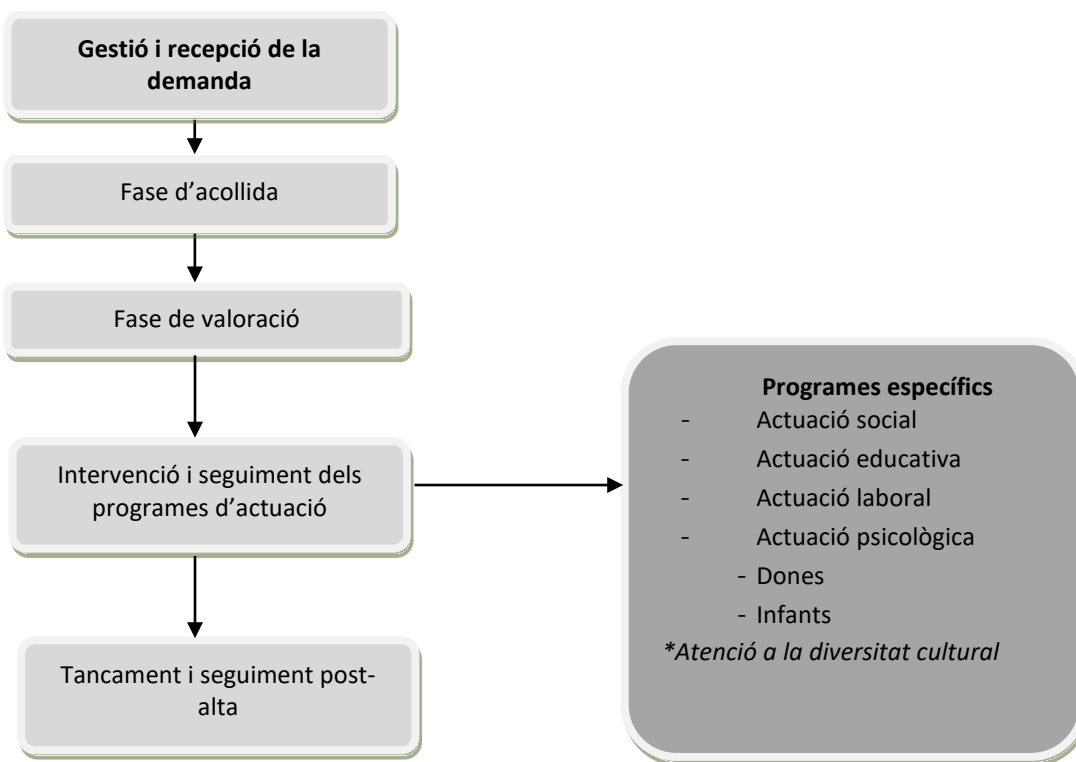
Adreça

C/ Joana Raspall 38-40
08980 Sant Feliu de Llobregat

Contacte

Punt focal: Directora
Tel.: 93 000 05 21
Mail: siebl.tsf@gencat.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Grup Atenció a la Víctima (GAV) dels Mossos d'Esquadra (MMEE)

Breu descripció del treball en matèria de VM

El grup d'Atenció a la Víctima (GAV) focalitza les seves actuacions de manera transversal, amb víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, des de les vessants de la prevenció, la detecció, l'atenció i el seguiment i la protecció d'aquestes víctimes.

Així, en l'àmbit de la prevenció realitza una sèrie d'accions amb l'objectiu de detectar i donar resposta a les necessitats de les possibles víctimes. Amb l'objectiu de sensibilitzar realitza xerrades, per crear espais de reflexió sobre què és la violència masclista i domèstica i com es detecta, adreçades a la comunitat, a joves, col·laborant amb organitzacions, etc. També col·labora i participa en els circuits territorials, taules i comissions amb la finalitat d'establir una intervenció coordinada entre tots els operadors de la xarxa; establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació per coordinar les intervencions d'una forma integral.

Per un altre costat, assessora les víctimes sobre els drets que tenen i les accions que poden emprendre. Així mateix, realitza una **valoració policial del risc** individualitzada i adaptada al tipus de violència concreta; incloent el risc que existeix per als fills i filles de la dona. D'aquesta avaluació del risc es deriva un nivell de risc; en nivells de risc elevats es realitza un **seguiment** a les víctimes tant si disposen o no de mesures judicials de protecció.

Adreça

C/ Mancomunitats Comarcals, núm. 11
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Equip GAV
Tel.: 93 775 5012
Mail: itpg6370@gencat.cat

Polícia Local de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Les funcions policials de seguretat estan compartides amb el cos de Mossos d'Esquadra, segons conveni signat (2007). Les funcions d'assistència a les víctimes de VM son titularitat d'ambdós cossos, no obstant, la redacció de diligències o d'atestats són responsabilitat del MMEE, i la Policia Local actua com a col·laboradora. Concretament, en l'àmbit de la **prevenció**, les funcions de la policia són: 1) formació específica als i les agents, 2) comunicació contínua amb el SIAD pel que fa a la informació immediata d'actuacions i serveis, i 3) participació en el circuit d'abordatge de VM i de la comissió tècnica. Per un altre costat, en l'àmbit de la **reparació integral**, es poden donar dues situacions: 1) el servei requerit només genera un informe i no és necessari redactar un atestat judicial (el primer cos policial que es fa càrrec del servei atén la situació i redacta els informes escaients), o 2) el servei requerit genera diligències policials perquè hi ha indicis que s'ha produït, o es pot produir, un tipus/cas de VM. En aquest cas, s'actua en primera instància, i si escau, es duen a terme les següents accions:

- 2.1. Adoptar les mesures urgents i primeres de protecció i auxili a les víctimes.
- 2.2. Detenció de l'autor o autors dels tipus penals especificats.
- 2.3. Recopilar tota la informació per redactar l'informe intern d'actuació i trasllat, si s'escau, als MMEE.
- 2.4. Adoptar les primeres mesures urgents d'atenció a les víctimes: gestió de l'allotjament, si escau i quan els fets s'han produït en cap de setmana o festiu i no ho poden gestionar els Serveis Socials.
- 2.5. Informar per escrit de l'actuació el SIAD – Serveis Socials de l'Ajuntament de Martorell

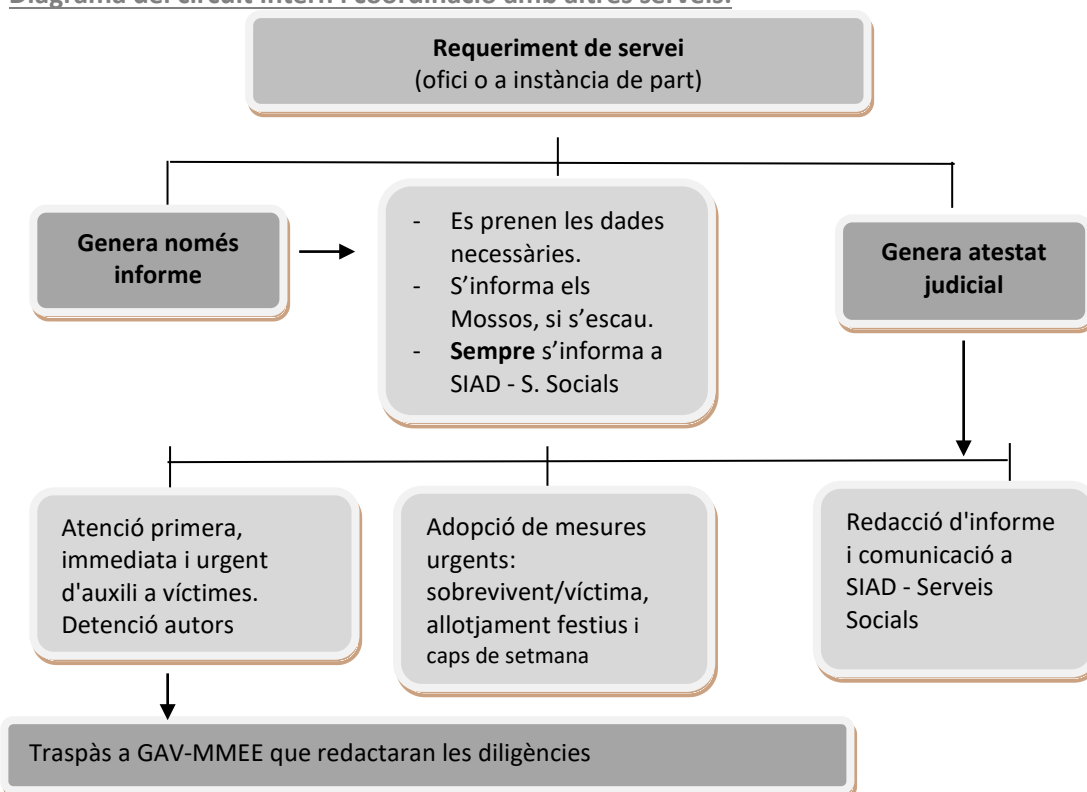
Adreça

C/Joaquin Barnola i Bassols, 1
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Unitat de proximitat - Caporal 1135
Tel.: 667 802 023
Mail: proximitatpoliciallocal@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

II·lustre Col·legi de l'Advocacia de Sant Feliu de Llobregat

Breu descripció del treball en matèria de VM

Des del Col·legi de l'Advocacia de Sant Feliu de Llobregat es fan designacions de lletrats i lletrades especialistes. A Martorell hi ha una delegació: el Servei d'Orientació Jurídica (SOJ). Des del Col·legi de l'Advocacia es treballa, principalment, des de l'eix de la **prevenció** i de la **reparació integral**. Així, es duu a terme formació continuada als i les lletrades; així com també s'acompanya a les víctimes de VM en tot el procediment judicial, i es realitzen accions de defensa dels seus drets i interessos en tot moment fins a la finalització del procediment penal, i dels altres que se'n derivin.

Adreça

C/ Creus nº8. 1º, 2ª
08980 Sant Feliu Llobregat

Contacte

Punt Focal: Presidenta de la Comissió de
Violència de Gènere
Tel.: 93 666 15 07
Mail: Comissió-to@icasf.net

Equip Atenció Primària (EAP) de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Des de l'EAP, es desenvolupen actuacions de prevenció, així com també es detecten i s'intervé en els casos de VM. Així, principalment, es realitzen accions tant en el marc de l'eix de **prevenció** com de **reparació integral**. En aquest línia, es porten a terme accions de formació sobre protocols i procediments d'atenció a dones que han viscut una situació de VM, però també s'actua per a la reparació integral, tant a nivell físic com a nivell de suport emocional, de les persones que han patit algun episodi de VM.

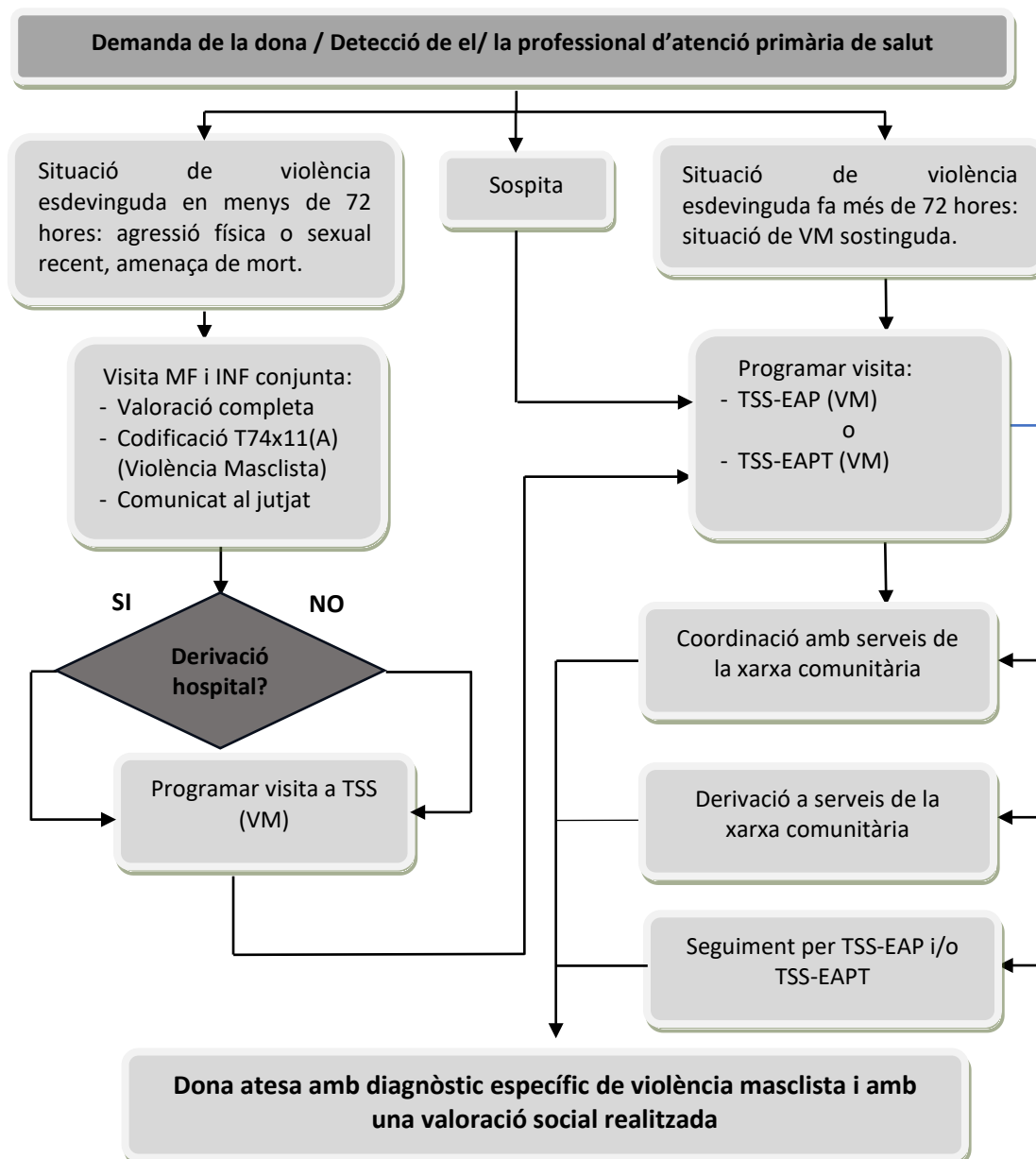
Adreça

Avda. Mancomunitats Comarcals nº9
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Treball social i Infermera
Tel.: 93 775 51 03 (Genèric)
677259755 (TSS)
Mail: gferreri.apms.ics@gencat.cat
mmiranda.apms.ics@gencat.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) de Baix Llobregat Nord

Breu descripció del treball en matèria de VM

Atenció integral a la dona que ha estat víctima o en sospita de situació de VM, en col·laboració amb els diferents serveis implicats treballant en xarxa. Així, es porten a terme tant accions de **prevenció** com de **reparació integral**. Així, en l'àmbit de prevenció es realitzen accions de sensibilització amb els i les joves i les dones en situació de risc, així com també es duen a terme petites intervencions mitjançant les xerrades sobre sexualitat i afectivitat en els joves i adolescents al voltant de la prevenció de VM. En l'àmbit de la reparació integral, el servei treballa per a la integració social, consell contraceptiu i l'apoderament de la dona en el moment de donar el consentiment en les relacions sexuals.

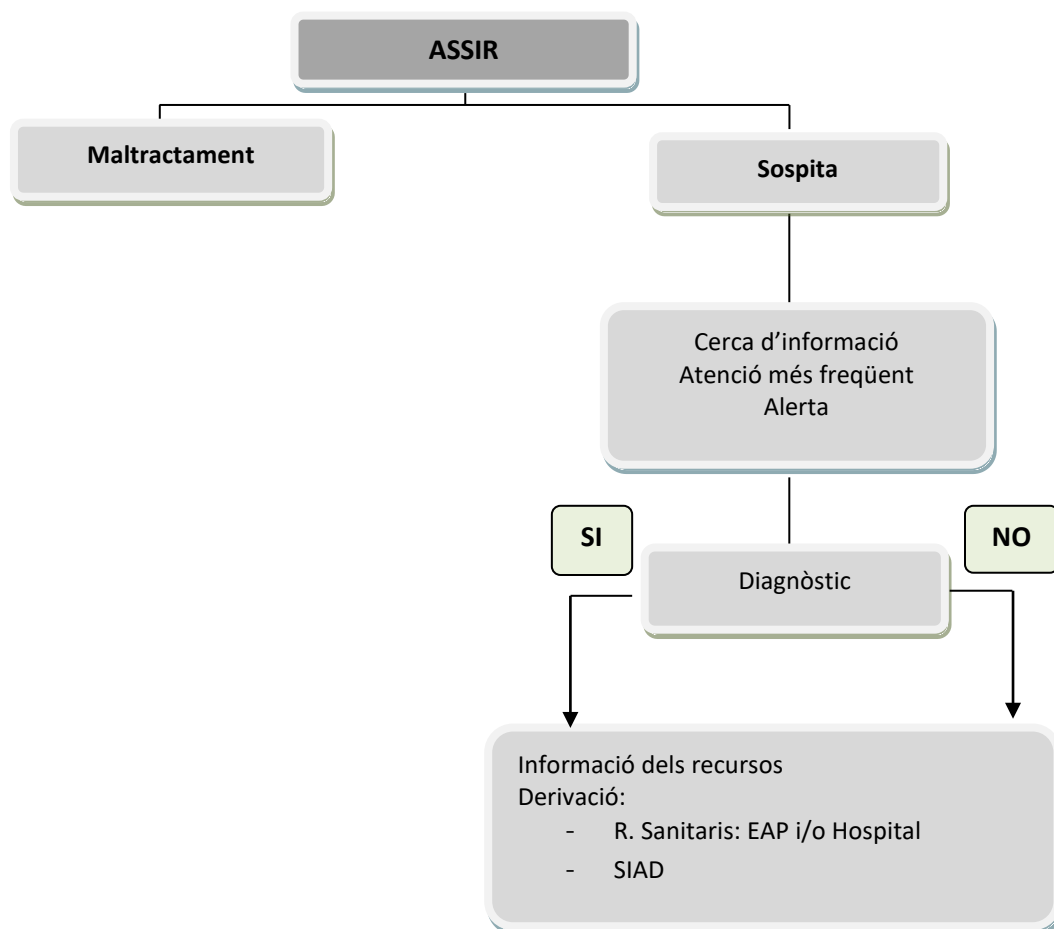
Adreça

C/ Puig del Ravell, 10
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Referent en Violència Masclista
Tel.: 93 775 02 69
607 074 802
Mail: assirbln.apms.ics@gencat.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA) de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Servei d'atenció especialitzada que forma part de la xarxa de serveis especialitzats en salut mental. Integrat per un equip multidisciplinari que ofereix atenció especialitzada en salut mental i suport a l'atenció primària de salut - atén persones > 18 anys. Des del CSMA, es realitzen tant accions en matèria de **prevenció** com de **reparació integral**. En l'àmbit de prevenció, el CSMA forma part del circuit d'abordatge de VM, així com també porta a terme accions de formació, sensibilització i difusió. En quan a l'eix de reparació, el CSMA, durant l'entrevista clínica, explora els motius de consulta, així com també es detecten factors de risc, així es poden donar tres situacions: (1) existeixen indicadors de sospita però no hi ha manifestació explícita de violència, en aquest cas s'ofereix atenció i seguiment; (2) la dona afirma patir violència, en aquest cas, s'ha de posar-ho en coneixement a la xarxa de serveis d'atenció, i, amb el seu consentiment, derivar-hi els recursos adequats a la seva situació; i (3) existeix un trastorn psiquiàtric greu, en aquest cas, cal mantenir el seguiment paral·lelament, i donar-hi una atenció integral (psiquiàtrica, psicològica i social). Sempre es realitza el seguiment de casos. Així, l'abordatge es fa des d'una intervenció integral (psiquiàtrica, psicològica i social).

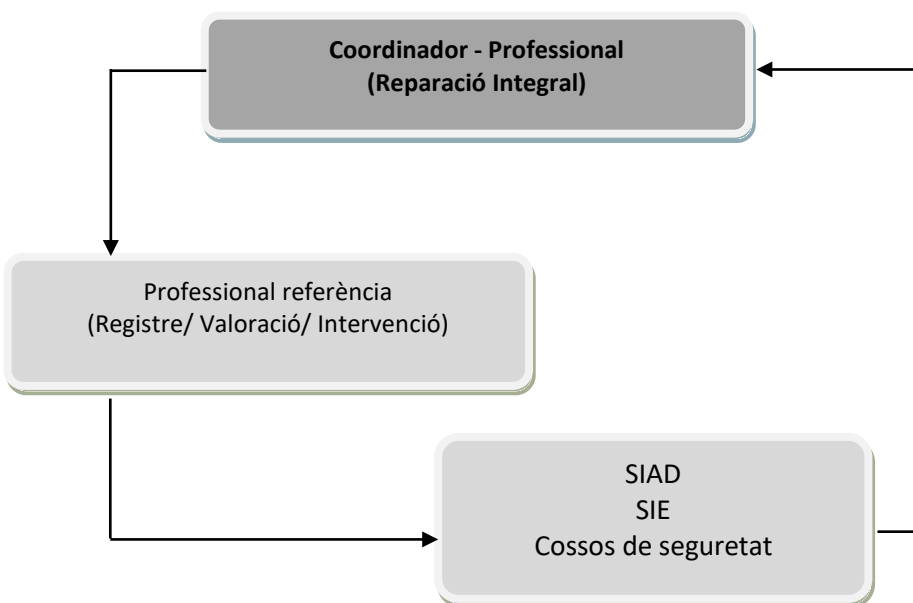
Adreça

C/ Puig del Ravell, 10
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Maria Plana
Tel.: 93 774 51 53
Mail: mplana.hsagratcor@hospitalarias.es

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Centre de Salut Mental Infanto-Juvenil (CSMIJ)

Breu descripció del treball en matèria de VM

Atenció especialitzada a població infanto-juvenil amb problemàtiques vinculades a la salut mental. Des d'aquest servei es porten a terme accions tant en l'eix de la **prevenció** com en l'eix de la **reparació integral**. Així, es realitzen accions de sensibilització mitjançant informació i serveis de contacte que atenen directament a dones VM o als seus fills/es (pacients CSMIJ). Per un altra banda, i en l'àmbit de la reparació integral s'executen les accions següents:

- Seguiment i atenció clínica en aquells menors que la seva simptomatologia justifiqui l'atenció al CSMIJ (Trastorns Adaptatius, Trastorn Estres Post traumàtic etc...).
- Coordinació amb els diferents serveis al territori.
- Atenció individualitzada amb freqüentació adequada.
- Centralització dels casos.

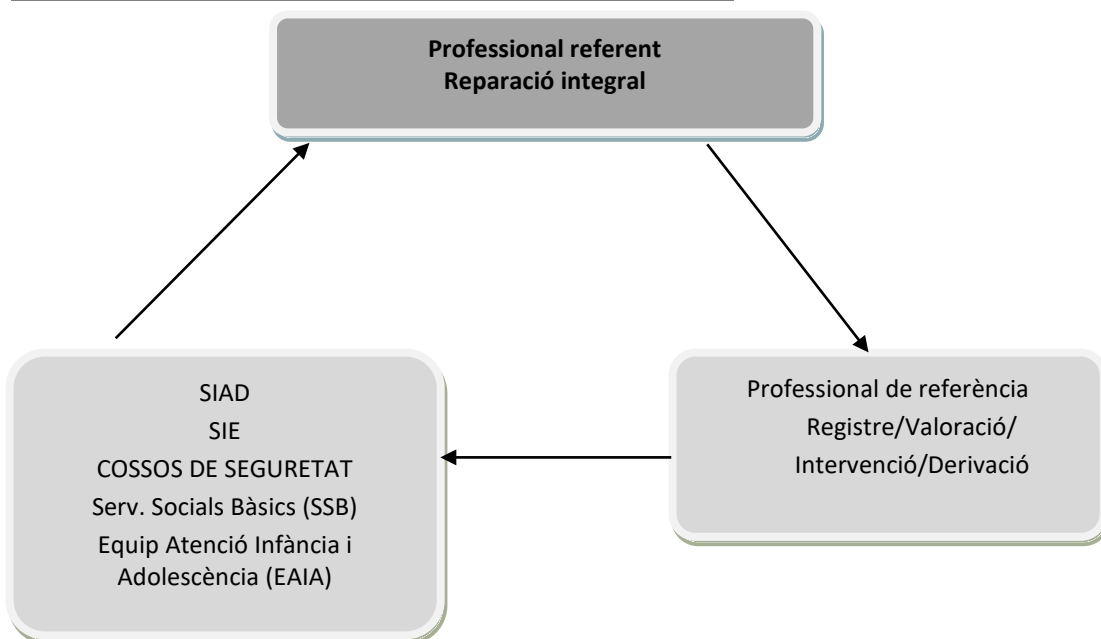
Adreça

C/ Puig Ravell, 10
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Treball Social
Tel.: 93 774 51 53
Mail: csmijmartorell.hsagratcor@hospitalarias.es

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) Baix Llobregat Nord

Breu descripció del treball en matèria de VM

Suport i acompanyament per aquells casos de VM que es detectin en el CAS. Així, es porten a terme tant accions de **prevenció** com de **reparació integral**. En l'àmbit de prevenció es participa en accions formatives, així com també en el circuit i la comissió tècnica per l'abordatge integral de les VM. En l'àmbit de la reparació integral, es realitza seguiment del CAS i s'acompanya en la vinculació amb el servei específic d'atenció a les VM.

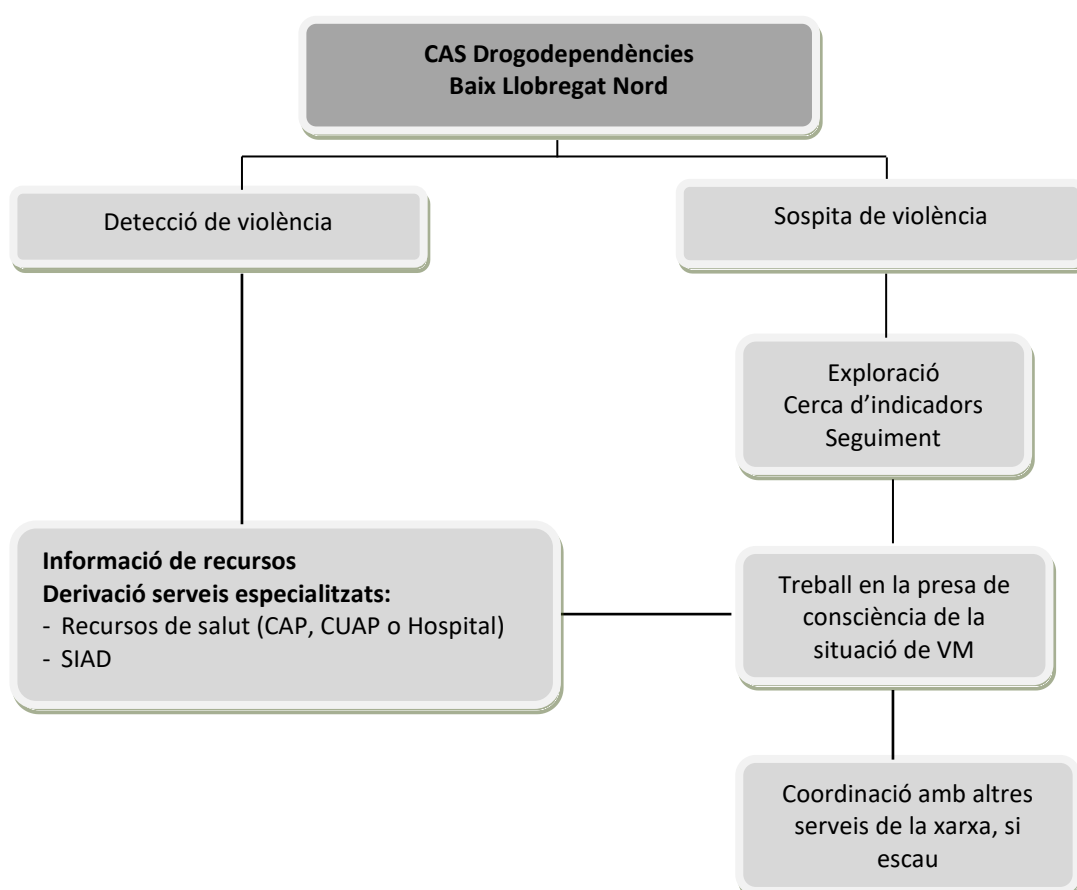
Adreça

Av. Mancomunitat Comarcals, 9
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Treballadora Social Sanitària
Tel.: 93 774 84 59
Mail: martalopeznunez@mutuaterrassa.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Breu descripció del treball en matèria de VM

Es porta a terme una atenció des del Servei d'Urgències de l'Hospital a les persones víctimes d'alguna agressió que els hagin pogut ocasionar lesions greus o lleus. En el marc de les VM, es treballa tant en l'eix de la prevenció com en el de la reparació integral. Des de l'eix de **prevenció**, es duen a terme accions de formació, així com també es forma part del circuit d'abordatge de la violència masclista i de la comissió tècnica. Des de l'eix de la **reparació integral**, es poden donar dos escenaris:

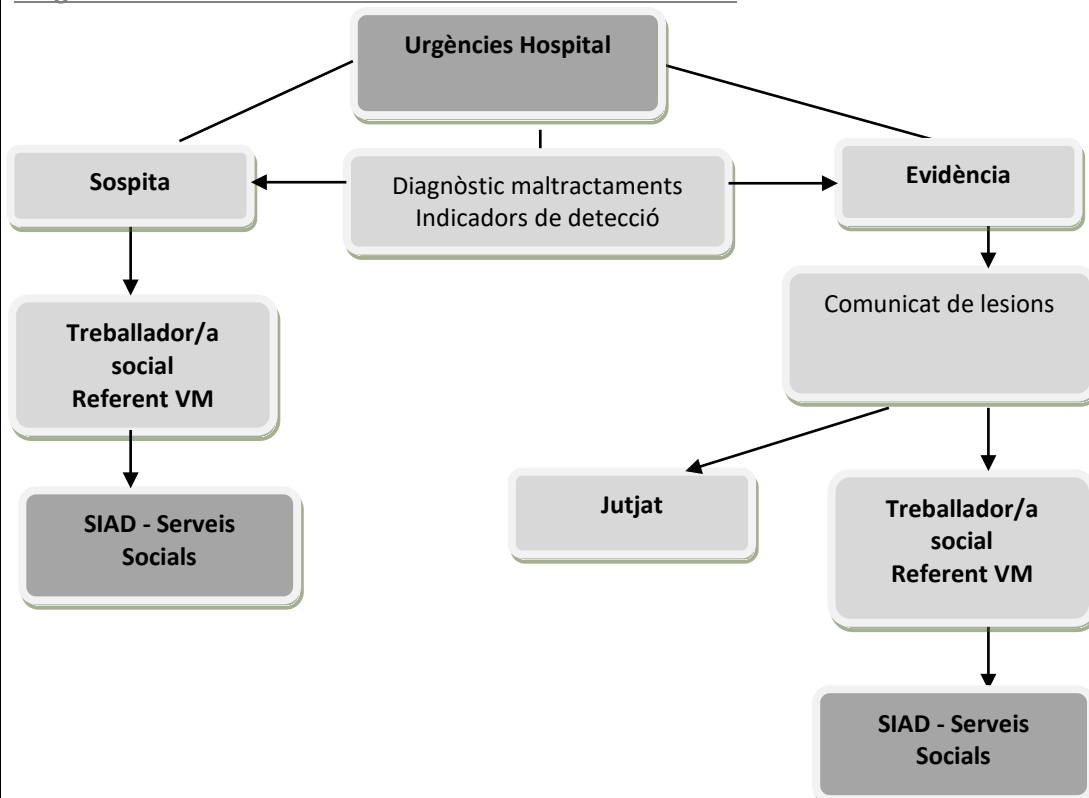
1. Durant la urgència mèdica: on les accions vinculades, serien la detecció de lesions corporals i de afectacions a nivell psicològic.
2. Durant l'atenció hospitalària, on es poden donar els següent casos:
 - a) La pacient presenta lesions corporals provocades per un succés violent reconegut per ella: es realitza atenció mèdica, es descriuen les lesions amb un informe mèdic, es dona la informació d'on es pot adreçar per posar la denúncia i es redacta informe judicial. També es fa acompanyament durant l'atenció urgent al centre i es faciliten els contactes posteriors on poder adreçar-se
 - b) Si la pacient amaga la causa de les lesions però hi ha sospita que és víctima de violència: es fa atenció mèdica urgent de les lesions, es descriuen les lesions al informe mèdic, s'ofereix dades del contacte dels serveis on les poden assessorar i es redacta la comunicació judicial.
 - c) Si la pacient presenta una urgència psicològica: se l'ha de remetre amb l'informe mèdic al CSMA o al Servei d'urgències del Sagrat Cor de Martorell, contactant prèviament.
 - d) Si no es detecten lesions i no existeix una situació d'urgència: s'informa a la dona i s'orienta cap al SIAD

Adreça

Av. Mancomunitats Comarcals, 1-3
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Referent Violència Masclista
Tel.: 937742020
Mail: mmelendo@hmartorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Creu Roja al Baix Llobregat

Breu descripció del treball en matèria de VM

Des de la Creu Roja es porta a terme el Servei telefònic d'Atenció i Protecció per a víctimes de violència contra les dones (ATENPRO). Així, principalment es treballa al voltant de l'eix de **reparació integral**. En aquest sentit, es fa seguiment dels casos de les dones que han patit un episodi de VM i fan us del servei ATENPRO mitjançant el dispositiu mòbil que se'ls hi entrega. S'ofereix una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida i eficient (24 hores al dia i 365 dies de l'any). Per una altra banda, també es treballa des de la **prevenció**, oferint xerrades relacionades amb el tema a les dones ateses i a la població en general. Això permet fer un seguiment acurat dels casos.

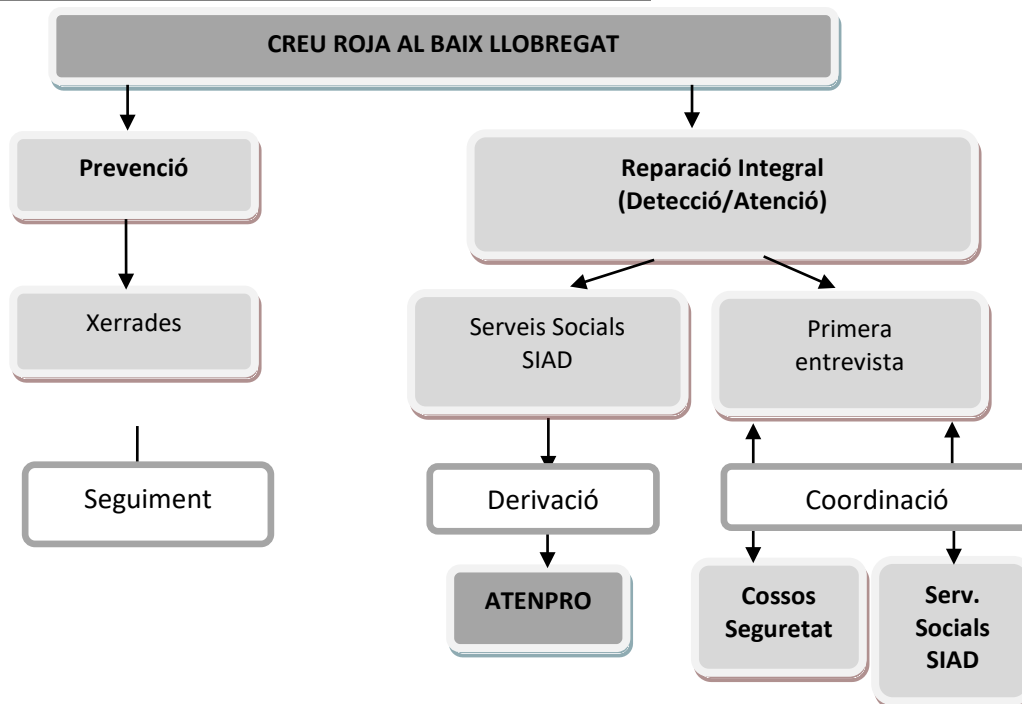
Adreça

C/Sant Llorenç d'Hortons, 5
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Tècnica social
Tel.: 93 775 05 50
Mail: irene.albarracin@creuroja.org
martorell@creuroja.org

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Departament d'Ensenyament de l'Ajuntament de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Es promouen accions preventives en relació a la igualtat de gènere per un municipi més segur. Es treballa des de l'àmbit de la **prevenció**. Des de l'Ajuntament de Martorell, s'ofereix un catàleg d'activitats i programes per als centres educatius, on s'hi pot trobar una secció específica per al treball al voltant de la igualtat de gènere i la prevenció de les VM ([catàleg serveis – pàg. 68-78](#)). A més a més, si escau, es treballa també des de la **reparació integral**, principalment, en el centre educatiu, com un espai on es poden identificar casos de possibles VM; en aquest cas, es deriva al centre especialitzat i, més endavant, es fa seguiment del cas. Tanmateix, des de l'oficina municipal d'escolarització es realitza l'atenció i acompanyament a les famílies en la tramitació de l'escolaritat, quan el canvi de centre escolar ve originat per un cas de VM.

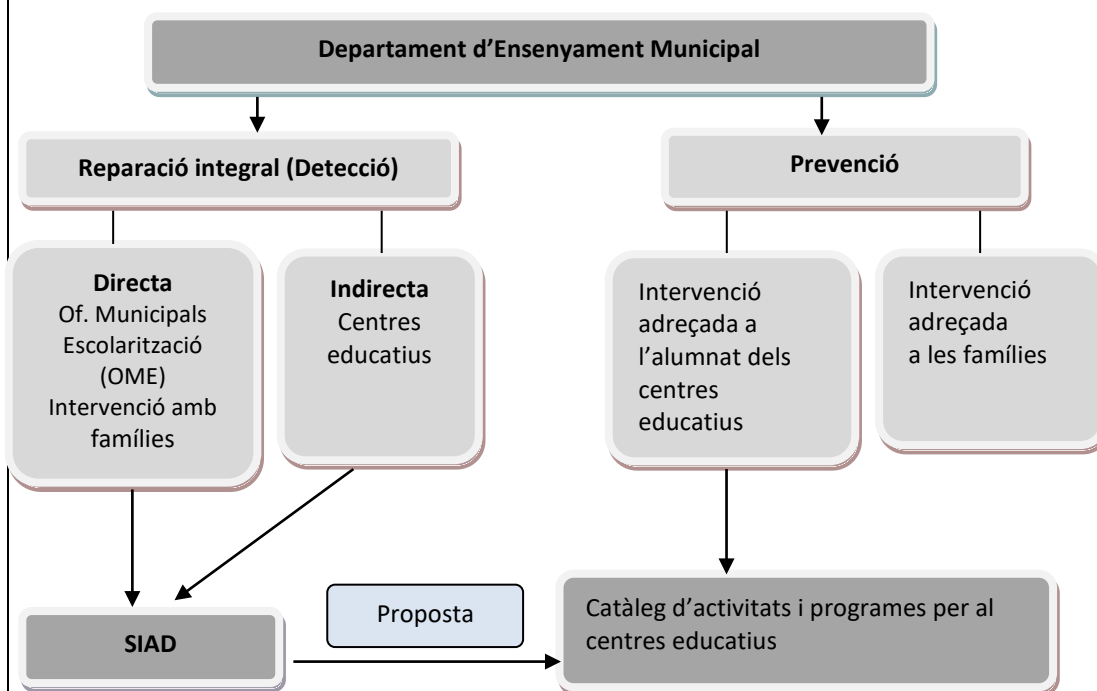
Adreça

Complex Educatiu. Carrer Josep Tarradellas, 11
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Coordinació del departament
Tel.: 937 752 538
Mail: ensenyament@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Departament de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Martorell

Des d'aquest departament, es realitzen accions relacionades amb la derivació i coordinació amb el SIAD, Serveis Socials, plans d'ocupació específics i amb la tècnica de referència del Servei d'Ocupació (SOC). Així, es porten a terme accions tant en l'eix de **prevenció** com de **reparació integral**. En relació a l'eix de prevenció, es realitzen les següents accions:

- Incorporació d'elements formatius i de sensibilització sobre la igualtat d'oportunitats de manera transversal en totes les accions formatives, plans d'ocupació i altres programes que es realitzen al centre.
- Sensibilització especialitzada amb aquelles dones que tenen una situació específica i amb dificultats d'inserció laboral, programa específic per a dones aturades amb formació específica en autoestima, detecció de situacions de violència, etc.
- Participació en el circuit per l'abordatge integral de les VM.

Per un altra banda, i en relació a la reparació integral, es fa un seguiment de les usuàries amb situació de violència amb el SIAD i Serveis Socials per reforçar-les, acompanyar-les i orientar-les cap a la seva inserció laboral mitjançant formació, programes específics, etc. També es fa reserva de places en les accions formatives o en els diversos programes del Centre de Promoció Econòmica per a dones amb risc d'exclusió entre les quals hi ha les dones víctimes de VM.

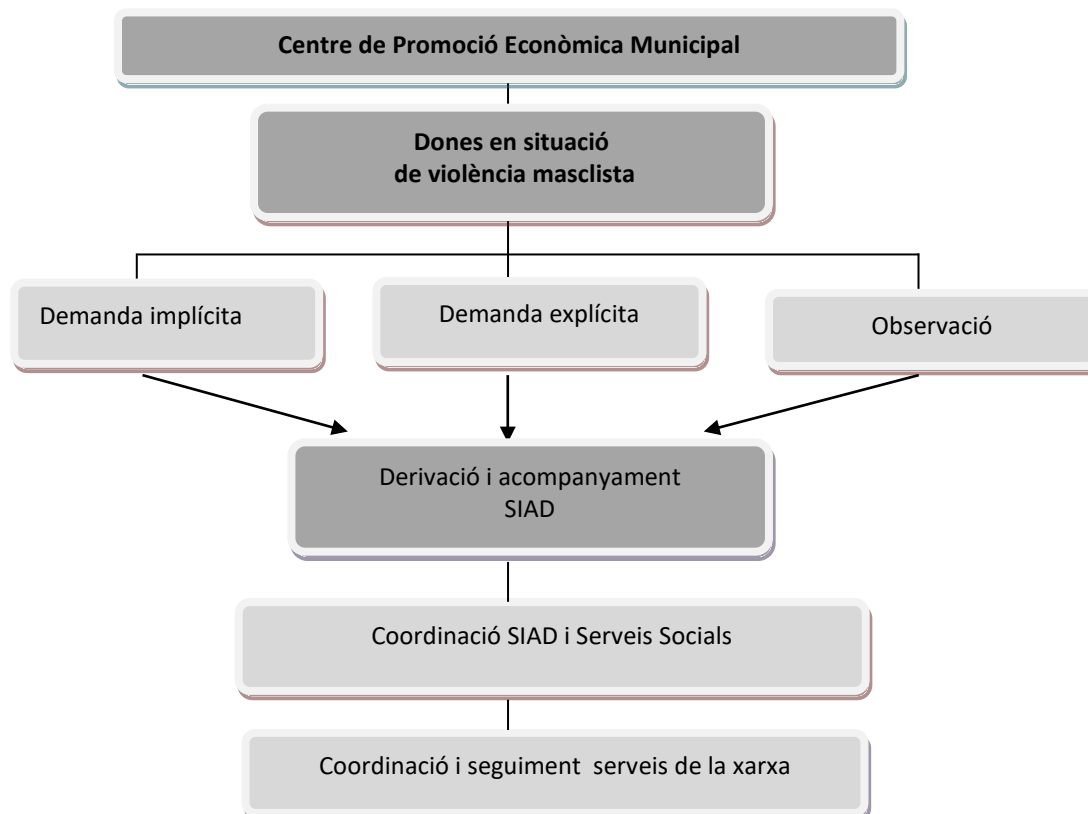
Adreça

C/del riu, s.n. Moli Fariner
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Cap tècnic/a
Tel.: 93 775 31 01
Mail: cmoles@martorell.cat
ocupaciolaboral@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Unitat Gent Gran Activa de l'Ajuntament de Martorell

Les accions es vehiculen, bàsicament, tant al voltant de l'eix de **prevenció** com en el de **reparació integral**. Així, es participa en el Grup de Treball per al Tractament i la Prevenció dels Maltractes a la Gent Gran i en la Xarxa Bon Veïnatge (on és possible que es detectin casos de VM o en risc de patir una situació de VM).

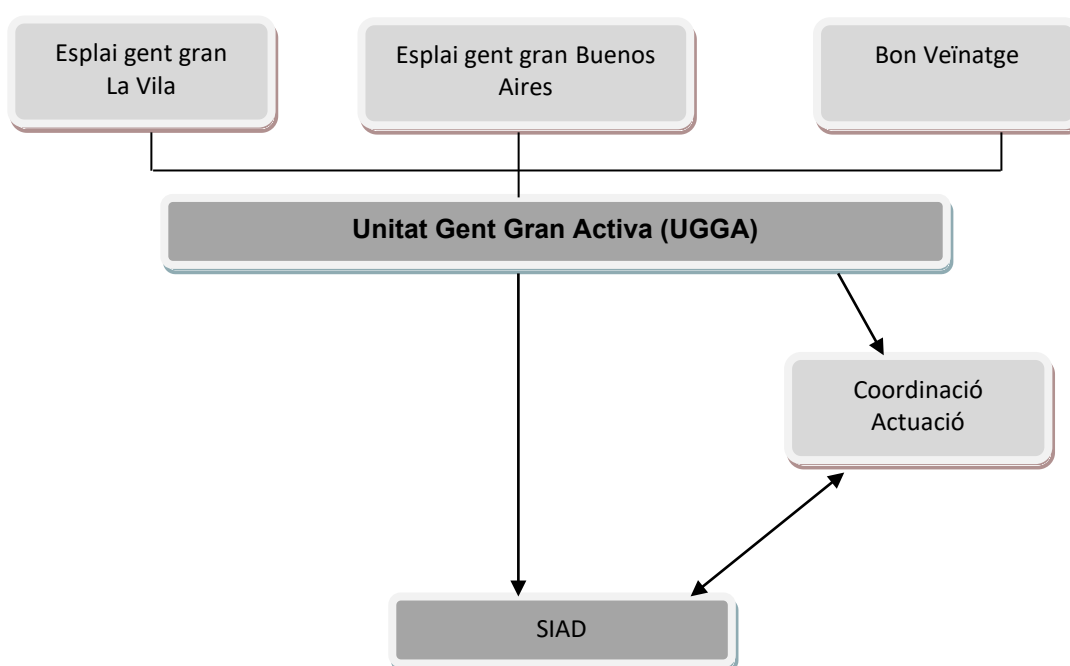
Adreça

Av. Fèlix Duran i Canyameres núm. 5, planta 1
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Responsable de Gent Gran
Tel.: 937 742 077
Mail: arivera@martorell.cat
esplaisgentgran@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Departament de Cultura de l'Ajuntament de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Principalment, es duen a terme accions de prevenció, així com també accions relacionades amb la incorporació de la perspectiva de gènere i LGTBI en tota l'oferta cultural del municipi. Ampliant les oportunitats per a la participació de les dones i persones LGTBI en la vida cultural i adoptant mesures contra qualsevol forma de discriminació. Així mateix, es detecten possibles casos de VM tant en els espais dels diferents equipaments com també en els esdeveniments d'oci cultural. Concretament, des de l'eix de la **prevenció**, les accions principals són:

- Implementació dels Punts Lila durant les festes i esdeveniments multitudinaris al municipi.
- Accions de sensibilització al personal de barres, entitats i empreses que participen en l'organització de les festes patrimonials i programacions estables.
- Definició d'una programació no sexista i inclusiva, amb perspectiva de gènere, igualitària i que posa en valor la creació artística femenina. Execució d'un projecte educatiu cultural amb perspectiva de gènere.

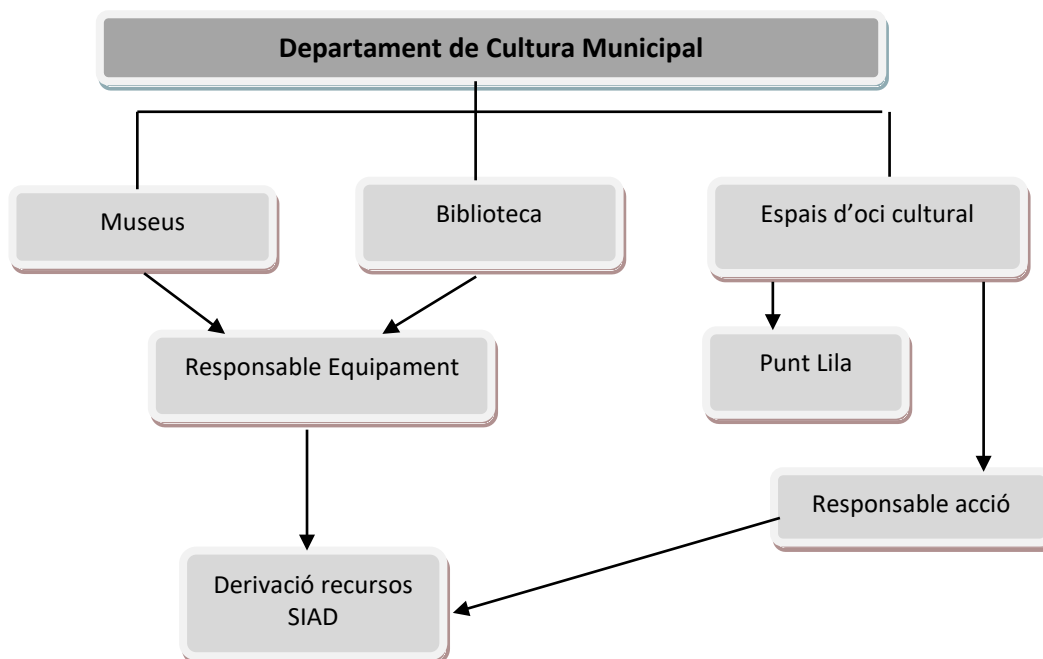
Adreça

Plaça de la Vila, 27
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Coordinació de Cultura
Tel.: 93 774 0069
Mail: cultura@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Departament d'Esports de l'Ajuntament de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Participació en els diferents protocols municipals vinculats a les VM i formació adreçada als professionals del departament. Així, es porten a terme tant accions vinculades a l'eix de **prevenció** com en el de **reparació integral**. Concretament, en l'àmbit de la prevenció, es realitzen les següents accions:

- Participació en campanyes de sensibilització.
- Formació interna al personal tècnic esportiu.
- Difusió de la línia d'atenció a la violència masclista de la Generalitat de Catalunya (Tel.: 900 900 120) en les entitats esportives i equipaments esportius municipals.

Per un altra banda, des de l'eix de reparació integral, es detecten possibles situacions de VM durant la utilització dels serveis i/o equipaments esportius. En aquestes situacions, es deriva el cas al responsable del Patronat Municipal de Servei d'Atenció a Persones de Martorell (PMSAPM) d'aquell equipament i s'inicia el procediment d'informació a als agents socials al territori. Així mateix, també es promou la incorporació de dones en situació de VM a la pràctica físicoesportiva.

Adreça

C/ Josep Vilar s/n (Pavelló Esportiu Can Cases)
08760, Martorell

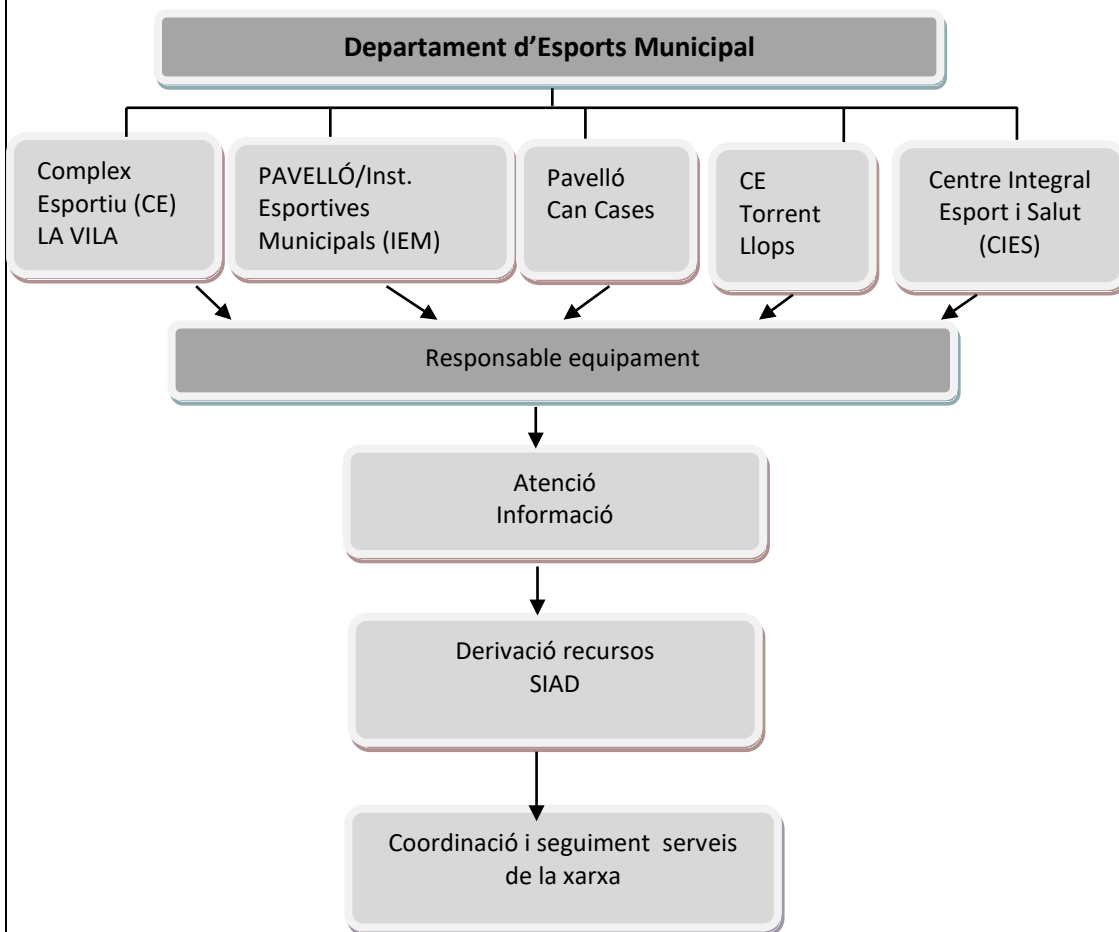
Contacte

Punt focal: Coordinador/a del Departament d'Esports

Tel.: 937756023

Mail: esports@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

Àrea de Joventut i de Salut de l'Ajuntament de Martorell

Breu descripció del treball en matèria de VM

Accions de sensibilització i prevenció al voltant de les VM. Des d'aquesta àrea també es duu a terme la gestió del Centre Cultural de Martorell. Així mateix, es detecten possibles casos de VM en els espais dels diferents equipaments i espais que aquesta àrea gestiona. Principalment, les accions que es realitzen s'ubiquen en l'eix de la **prevenció**. D'aquesta forma, es desenvolupen les següent accions: 1) obres de teatre social, la prevenció a escena (<https://www.teatraccio.es/ca/obres-de-teatre-dintervencio-social/obres-de-teatre/la-prevencio-a-escena/9>), 2) exposició "Sex o no sex", i 3) programa d'Educació per a la Salut Emocional (PESE). Si es detecten casos de VM, es dona informació del serveis existents a nivell de municipi i es deriva el cas al SIAD.

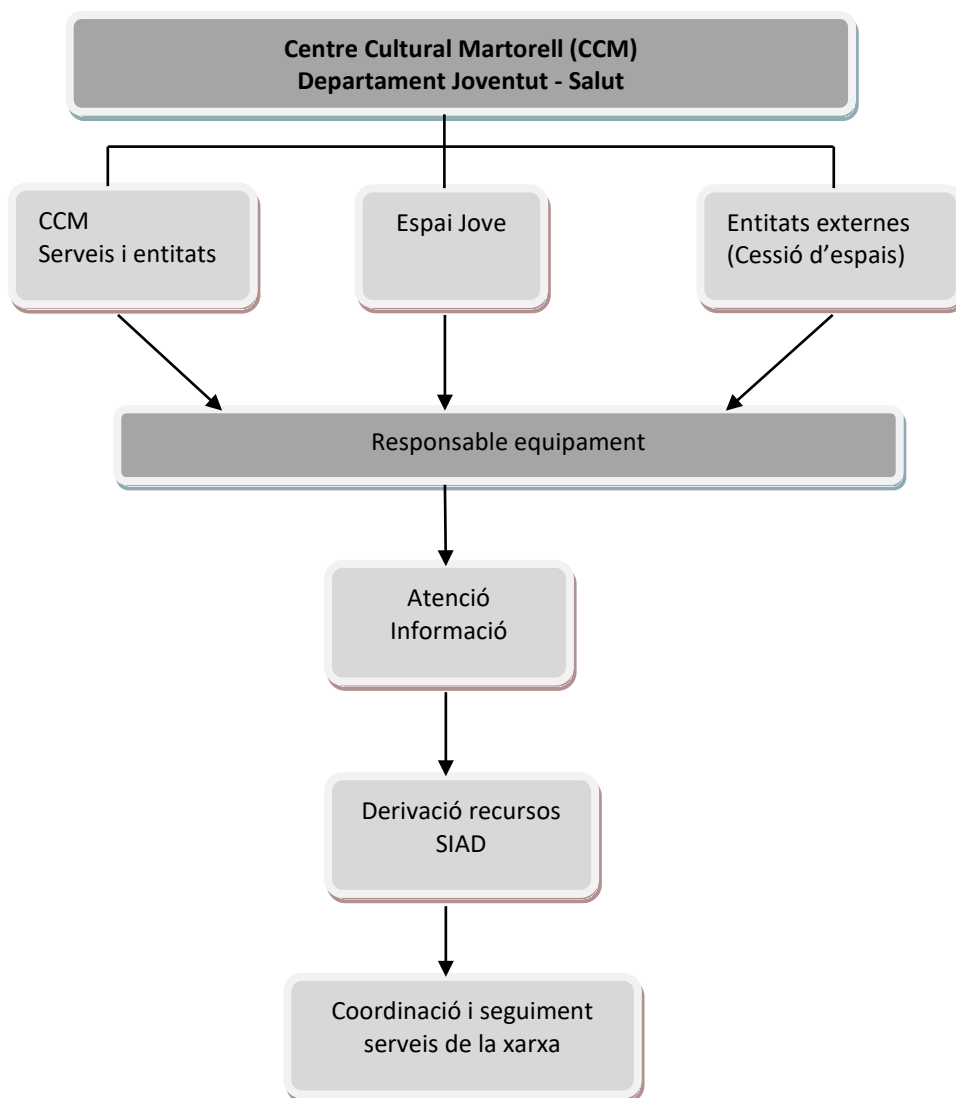
Adreça

Centre Cultural de Martorell (CCM)
Pl. de les Cultures, s/n
08760, Martorell

Contacte

Punt focal: Coordinador/a àrea de joventut
Tel.: 93 774 22 00
Mail: joventut@martorell.cat
mcortes@martorell.cat

Diagrama del circuit intern i coordinació amb altres serveis:

7.2. La comissió tècnica de seguiment i avaluació del Protocol

L'Ajuntament de Martorell té la responsabilitat de portar a terme les accions necessàries per tal de donar a conèixer el present protocol i els seus continguts, així com també ha de vetllar per al seu bon funcionament i aplicació.

Per aquest motiu es continuarà amb el treball de la ja existent, **Comissió Tècnica per al seguiment i avaluació del Protocol per l'abordatge integral de les VM de l'Ajuntament de Martorell**. Aquesta comissió és un òrgan operatiu on ha d'haver-hi almenys un/una representant de cadascun dels àmbits implicats i que ha d'assumir la funció bàsica del seguiment i la coordinació tècnica del conjunt d'actuacions que es desenvolupin en el marc del Circuit, així com avaluar-ne els resultats i estructurar les modificacions i els canvis que siguin necessaris per garantir l'èxit de l'atenció oferta des del marc general d'actuació que és el Circuit.

- Coordinació de la Comissió: el SIAD de l'Ajuntament de Martorell
- Serveis i institucions membre de la Comissió: Departament Serveis Socials, SIE de Sant Feliu Llobregat, EAP de Martorell, el Departament d'Igualtat, Policia Local, GAV dels Mossos d'Esquadra de Martorell, Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell, ASSIR del Baix Llobregat Nord, CAS del Baix Llobregat Nord, CSMA, Departament d'Ensenyament Municipal, Creu Roja al Baix Llobregat i el Col·legi Advocacia de Sant Feliu de Llobregat.
- Periodicitat de les reunions: es planteja una periodicitat a dos nivells:
 1. Periodicitat trimestral (4 reunions /any): amb l'objectiu de fer un seguiment i avaluació del Protocol per l'abordatge integral de les VM.
 2. Periodicitat a demanda: amb l'objectiu de fer seguiment dels casos de VM.

En qualsevol cas, sigui quina sigui la periodicitat de la reunió, aquesta estarà convocada per el SIAD de l'Ajuntament de Martorell

- Funcions:
 - Revisar circuits i funcionalitat del protocol.
 - Planificar i posar en marxa accions formatives
 - Actualitzar i fer seguiment del protocol.
 - Conèixer les actuacions marcades en cada servei respecte les VM.
 - Identificar els punts de millora dels procediments i la seva implementació, així com en l'atenció i coordinació de casos de VM.
 - Garantir el coneixement i impulsar el treball en equip i la cooperació entres les diferents institucions.
 - Garantir espais per compartir aquests coneixements i bones pràctiques.
 - Portar a terme una avaluació contínua del present protocol (veure secció 9.3-Annexos)
 - Assegurar als equips professionals espais per a l'autocura i la prevenció de la síndrome d'esgotament professional (*burnout*).

Per un altra banda, també es continuarà treballant amb la **Comissió de Seguiment Interinstitucional**. Aquesta està conformada per les persones que són representants oficials (no tècnics) del conjunt d'institucions, organismes i entitats que formen part del Circuit. Es tracta de l'òrgan màxim decisor que ha de valorar i aprovar les propostes tècniques fetes per la Comissió Tècnica de seguiment i avaluació del protocol. S'hauria de reunir una vegada l'any per tal de fer un seguiment oficial de l'estat i del funcionament del mateix.

8. PROTECCIÓ DE DADES

Tenint en compte el marc normatiu tant en l'àmbit europeu com espanyol i català que està relacionat amb la protecció de dades (veure quadre més a baix), s'ha de tenir en compte també algunes premisses bàsiques per tal d'assegurar el màxim nivell de protecció de dades personals en el marc d'una intervenció integral de les VM. Així, les actuacions i procediments realitzats per qualsevol servei en el marc del present protocol, asseguraran en tot moment la dignitat i íntimat de les dones supervivents de VM, atorgant caràcter de reservat a les seves dades personals. El dret a la protecció de dades és un element cabdal per tal de garantir el dret a la vida i a la integritat física.

Com a recomanacions general, s'assenyala la minimització de dades, la limitació del termini de conservació, la integritat i la confidencialitat. Això és, la recollida de dades ha de limitar-se a aquelles que siguin adequades i pertinents, i el propi tractament d'aquestes dades ha d'incorporar mesures per a la minimització o codificació de les dades de persones, de tal forma que no puguin atribuir-se, en cap cas, a la persona víctima i supervivent de VM.

Així mateix, és essencial també la informació que s'ofereix; en aquest cas, qualsevol servei ha d'informar a les dones de forma suficient i adequada sobre quines dades es pretenen recollir, per a quina finalitat i com es custodiarà aquesta informació, comunicant a més a més, quin és el servei o la persona responsable de que aquestes es tractin adequadament.

La finalitat última és preservar sempre la indemnitat dels drets i llibertats de les dones víctima i supervivent de VM per tal d'evitar que puguin ser identificades i localitzades, però també per tal d'evitar la re-victimització per un tractament inadequat de la seva informació personal.

- Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades)
- Llei Orgànica 15/1999 del 13 de desembre, de Protecció de dades de caràcter personal (LOPD) i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.
- Llei 5/2008 VM catalana, Art. 78 on s'especifica que "les administracions públiques competents s'han de cedir mútuament les dades de caràcter personal necessàries, amb la finalitat de poder gestionar d'una manera adequada els serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral i les prestacions econòmiques establertes per aquesta llei, i també d'altres que s'estableixin per llei, relacionades amb la violència masclista. A aquest efecte s'ha de crear un fitxer, que ha de ser regulat per reglament"

9. GLOSSARI

Abús: mofar-se o perjudicar alguna persona que ens ha donat afecte i/o confiança. Suposa emprar intencionadament la violència per fer mal a una altra persona. Un denominador comú de totes les formes d'abús és el poder i l'autoritat. L'abús es dona quan una persona més forta i poderosa aprofita l'avantatge que té sobre una altra persona no tan forta o poderosa. La relació d'abús implica imposició i inducció ja sigui en l'aspecte físic, en l'emocional, en el sexual o en el moral.

Agressió: és un atac a un altre per causar danys a la víctima. Pot ser física o psíquica. Suposa emprar intencionadament la violència per fer mal a una altra persona.

Agressió Sexual: ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones, adultes o menors d'edat, per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar-ne el poder i abusar-ne.

Acció positiva: estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats de les dones mitjançant mesures concretes, puntuals i que són dirigides a un grup determinat. Aquestes accions permeten corregir les discriminacions resultat de determinades pràctiques o sistemes socials.

Androcentrisme: conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines.

Assetjament per raó de sexe: qualsevol comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona, en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

Assetjament laboral: comportament o conducta abusiva dirigida a degradar psicològicament a la persona treballadora, minvant-li l'autoestima i la moral, mitjançant una fustigació i una situació de violència psicològica continuada. Aquesta violència arriba a produir una lesió de la dignitat i de la integritat.

Assetjament sexual: conducta verbal o física de caire sexual, o altres comportaments, fonamentats en el sexe que vulneren la dignitat de la dona i de l'home, i que són considerades ofensives i no desitjades per la víctima.

Assetjament psicològic: forma de violència que inclou moltes modalitats d'agressió intel·lectual i moral i que consisteix en una hostilitat reiterada, que pot ser verbal o no verbal, i que perjudica, directament o indirecta, l'estabilitat emocional de la persona que la pateix.

Coeducació: acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe potenciant així la igualtat d'oportunitats. Proporciona tant a l'alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i d'estereotips de gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

Discriminació: infravaloració d'una persona o col·lectiu per part d'un altre col·lectiu. La discriminació no és solament el fet de diferenciar sinó de donar un tracte d'inferioritat. Pot estar motivada per factors molt diversos com per exemple l'origen ètnic, l'orientació sexual, la identitat de gènere, les creences culturals i religioses, la posició social o econòmica, la salut física i mental, etc.

Discriminació per raó de sexe, gènere i orientació sexual: discriminació que es produeix quan una persona és tractada de manera diferent pel fet de pertànyer a un determinat sexe i no per la seva aptitud, competència o capacitat individual. Tota distinció, exclusió, restricció o preferència per raó de sexe que té per objectiu o per resultat limitar o anul·lar a la dona el reconeixement, el gaudi o l'exercici de les llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural, civil o qualsevol altra.

Discriminació directa per raó de sexe, gènere i orientació sexual: discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica exclou explícitament a una persona per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual.

Discriminació indirecta per raó de sexe, gènere i orientació sexual: Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica de caràcter aparentment imparcial exclou implícitament a una persona per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual.

Apoderament: procés pel qual les dones es doten de capacitat d'agència per prendre decisions que afecten les seves vides i prenen consciència del seu dret a tenir drets.

Estereotips de gènere: expectatives compartides socialment respecte a les idees, creences i opinions sobre com han de ser i de comportar-se tant els homes com les dones.

Feminismes: moviment social i polític que promou, defensa i lluita per la igualtat de drets i deures entre homes i dones amb la finalitat d'erradicar tota la discriminació social per motius de gènere. El valor que guia aquest moviment social és la igualtat entre sexes i no la superioritat d'un respecte a l'altre.

Feminicidi: assassinat d'una dona a les mans d'un home per masclisme o misogínia.

Gènere: construcció cultural i social que defineix les diferents característiques emocionals, afectives i intel·lectuals i els comportaments que cada societat assigna com a "propis" i "naturals" a dones i a homes. El gènere s'aprèn i pot ser educat, canviat i manipulat.

Igualtat de gènere: condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.

Masclismes: discriminació sexual, de caràcter dominant, adoptada pels homes. Lleis, normes, actituds i trets socioculturals amb la finalitat, implícita i explícita, de procurar, mantenir i perpetuar la subordinació de les dones als homes a tots els nivells: sexual, procreatiu, laboral i afectiu, etc.

Matrimoni forçats: aquell matrimoni que es produeix sense el consentiment vàlid de com a mínim un dels contraents per l' intervenció de terceres persones de l'entorn familiar (sovint els progenitors), que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi.

Mutilació Genital Femenina: compren tots els procediments que, de forma intencional i per motius no mèdics, que alteren o lesionen els òrgans genitals femenins.

Micromasclismes: tot comportament interpersonal, comentaris verbals i actituds exercides tant per homes com per dones que contribueixen a la dominació i violència contra les dones en la vida quotidiana. Pràctiques subtils que reflecteixen i fomenten la desigualtat de gènere i que són legitimades generalment per l'entorn social.

Masculinitats Alternatives: totes aquelles masculinitats que es mostren diferents al model de masculinitat tradicional hegemònica, model característic de les societats androcèntriques i patriarcals.

Patriarcat: estructura bàsica de les societats que es caracteritza pel domini dels homes sobre les dones.

Perspectiva de gènere: presa en consideració de les diferències socioculturals entre les dones i els homes en una activitat o àmbit per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, programes i actuacions, considerant com les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones. La perspectiva de gènere permet de visualitzar dones i homes en la seva dimensió biològica, psicològica, històrica, social i cultural i de trobar línies d'acció per a la solució de desigualtats.

Rols de Gènere: model de comportament, normes, funcions, expectatives i espais socials que, en una societat determinada, s'assigna a les persones de manera diferenciada segons siguin homes o dones.

Sexisme: Tendència a valorar les persones segons el seu sexe. Conjunt d'actituds i comportaments que neguen els drets a la llibertat i a la igualtat a les persones d'un determinat sexe. Discriminació sexual, de caràcter dominant.

Sevei d'Intervenció en Crisis (SIC): és un servei d'assistència psicològica que ofereix suport i atenció a les víctimes amb un alt impacte degut a situacions de violències masclistes viscudes, en el lloc on s'ha produït el fet, o on més convingui a la víctima, i amb la màxima immediatesa possible.

Transversalització de Gènere: estratègia a llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat d'oportunitats de les dones en totes les polítiques, programes i actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques, programes i les actuacions per tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.

Victimització Primària: Trauma inicial pel qual una persona resulta víctima.

Victimització Secundària: Fase de recaiguda en el dany o patiment sofert per la víctima, quan aquesta pren contacte amb institucions o professionals relacionats amb la intervenció sobre el seu problema.

10. ANNEXOS

10.1. Fitxa tècnica per a la recollida d'informació i dades del Protocol d'abordatge integral de les Violències Masclistes de l'Ajuntament de Martorell

Nota introductòria: en el marc del procés d'elaboració del present protocol es va dissenyar i consensuar amb el Grup Motor una fitxa per a recollir dades i informació dels diferents actors implicats. La informació que recollia aquesta fitxa tècnica es detalla a continuació:

Recull d'informació i dades del Servei....

1. Dades Generals

Nom de la institució	
Càrrec de la persona referent que sortirà designada com a punt focal en el protocol	
Adreça de correu electrònic que sortirà en el protocol	
Adreça física que sortirà en el protocol	
Tel. de contacte que sortirà en el protocol	

2. Informació sobre l'abordatge integral de les VM

Podria descriure breument el servei de VM que la seva institució està duent a terme?	
Quines son les accions que s'estan duent a terme actualment en relació a la prevenció de les VM?	
Quines son les accions que s'estan duent a terme actualment en relació a la reparació integral de les VM?	
Des de la seva pràctica professional, quins son els reptes/dificultats quan es porta a terme alguna acció (prevenció-reparació integral) en matèria de VM?	
Tenint en compte els reptes que ha identificat prèviament, quines series les seves recomanacions/propostes de millora per a superar aquests reptes?	

3. Coordinació de les accions en matèria de VM

Quines són les institucions /agents amb els que es coordina quan està duent a terme alguna acció (prevenció-reparació integral) en matèria de VM?	
Des de la seva pràctica professional, quins son els reptes/dificultats en la coordinació amb altres serveis?	
Tenint en compte els reptes que ha identificat prèviament, quines series les seves recomanacions/propostes de millora per a superar aquests reptes?	

4. Altres comentaris

Voldria afegir algun altre comentari de cara a millorar la elaboració del protocol de VM de Martorell?	
---	--

10.2. Fitxa per a la valoració del risc

A continuació es detalla la fitxa del Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona de l'Ajuntament de Barcelona (RVD-BCN) que forma part del Circuit Barcelona contra la Violència vers les dones⁹.

**CIRCUIT BARCELONA
CONTRA LA VIOLÈNCIA
VERS LES DONES**

RVD-BCN

Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona

Núm. d'expedient / Núm. d'història:		Data de la valoració: / /	
Nom i cognoms de la dona:			
DNI / NIE / Passaport:		Data de naixement: / /	

Història de conducta violenta de la parella o exparella		SÍ	NO	ES DESCONEX
1	Agressions o violència física i/o sexual en els últims 18 mesos cap a la dona o cap a parelles anteriors.	☐	☐	☐
2	Agressions o violència vers terceres persones siguin familiars (fills/filles o d'altres) o no.	☐	☐	☐
3	Agressions a la dona quan estava embarassada.	☐	☐	☐
4	Antecedents policials/judicials de violència vers la parella/exparella (parella actual o altres parelles en episodis anteriors).	☐	☐	☐
5	L'agressor ha trencat mesures judicials de protecció de la dona.	☐	☐	☐

Amenaces i/o abusos greus contra la dona		SÍ	NO	ES DESCONEX
6	La dona ha rebut amenaces greus i creïbles, i/o amb ús d'armes respecte la seva integritat física.	☐	☐	☐
7	La dona ha patit un abús emocional i verbal greu en els últims 6 mesos.	☐	☐	☐

Circumstàncies agreujants		SÍ	NO	ES DESCONEX
8	La dona comunica al presumpte agressor la voluntat de separar-se o fa menys de sis mesos que s'ha produït la separació.	☐	☐	☐
9	Increment en els últims sis mesos en la freqüència o gravetat dels episodis de violència.	☐	☐	☐
10	El presumpte agressor abusa de drogues i/o alcohol.	☐	☐	☐
11	Diagnòstic o història de trastorn mental sever del presumpte agressor.	☐	☐	☐
12	Tinença o fàcil accés a armes per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
13	Intents o idees de suïcidi per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
14	Control extrem dels actes de la dona per gelosia o similar.	☐	☐	☐

Factors de vulnerabilitat de la dona		SÍ	NO	ES DESCONEX
15	Aïllament social i/o manca de recursos personals de la dona, i/o la dona justifica la violència exercida del presumpte agressor, i/o presència de fills/filles menors i/o dependents de la dona.	☐	☐	☐

Percepció de la situació de risc per part de la dona		SÍ	NO	ES DESCONEX
16	La dona creu que el presumpte agressor és capaç de matar-la personalment o a través de terceres persones.	☐	☐	☐

SUMA DE RESPOTES AFIRMATIVES / VALORACIÓ DEL RISC	TOTAL ES DESCONEX
RISC BAIX (d'1 a 7 respostes afirmatives)	L'RVD-BCN és útil si es disposa d'informació de 7 o més factors de risc. En cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.
RISC MITJÀ (de 8 a 9 respostes afirmatives)	
RISC ALT (de 10 a 16 respostes afirmatives)	

En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència es farà constar l'autoria.

⁹ Per a més informació: <https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documents/RVD-BCN%20Protocol%20de%20valoracio%20del%20risc%20de%20violencia%20contra%20la%20dona%20per%20part%20de%20la%20seva%20parella%20o%20exparella.pdf>

Altres factors clau per valorar el risc que viu aquesta dona i que es troben a faltar a la llista anterior (enumerar però no puntuar)

Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.

☐

Hi ha indicis que la parella o exparella té intenció de matar-la.

☐

Altres (especificar-los):

-

☐

-

☐

-

☐

VALORACIÓ DEL RISC PER PART DEL O DE LA PROFESSIONAL

La valoració del risc per part del o de la professional es fa a partir dels apartats anteriors (puntuació obtinguda, quantitat de factors de risc sense informació i presència d'altres factors de risc importants per aquesta valoració).

RISC BAIX

☐

RISC MITJÀ

☐

RISC ALT

☐

Observacions d'interès

ACTUACIÓ EN FUNCIÓ DE LA VALORACIÓ DEL RISC ACTUALMENT EXISTENT

CIRCUMSTÀNCIES PREVISIBLES QUE PODEN AUGMENTAR EL NIVELL DE RISC EN EL FUTUR (ALERTA)

(Per exemple: l'agressor surt de la presó, l'agressor torna del país d'origen o d'altres destinacions, etc.)

Professional que fa la valoració:

Nom i cognoms o núm. d'identificació:

Adreça electrònica:

Telèfon/s:

Fax:

DNI / NIE / Passaport:

Adreça:

Quan cal utilitzar l'RVD-BCN?

- Quan el o la professional té coneixement que la dona viu una situació de violència o ella mateixa ho expressa.
- Sempre que es modifiquin les circumstàncies de la situació en què es troba la dona i que puguin fer variar el risc de violència.
- Preventivament cada 3 mesos.

Quan NO cal utilitzar l'RVD-BCN?

- Quan ja hi ha una valoració actual del risc i no disposem d'informació addicional.
(Per exemple: la dona té protecció policial les 24 hores per mandat judicial; quan ja hi ha un altre servei que ha aplicat el protocol en l'últim mes i les circumstàncies no han canviat des d'aleshores, etc.).
- L'agressor es troba ingressat a presó sense permisos, llevat que:
 - Hi hagi la possibilitat que pugui induir l'agressió a través de tercers (família o d'altres).
 - Estigui prevista la sortida de la presó (permisos o sortida definitiva) i calgui activar la funció d'alerta de l'RVD-BCN.

Estructura

Llista de factors de risc: s'han seleccionat un total de 16 factors de risc amb tres opcions de resposta ("sí", "no" i "es desconeix"). Estan agrupats en **cinc categories**:

1. Història de conducta violenta del presumpte agressor.
2. Amenaces i/o abusos greus contra la dona.
3. Circumstàncies agreujants.
4. Factors de vulnerabilitat de la dona.
5. Percepció de la situació de risc per part de la dona.

Quantitat de factors de risc sobre els quals es disposa d'informació: aquest protocol és útil si es disposa d'informació de 7 factors de risc o més. En el cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.

Presència d'altres factors de risc clau per valorar el risc que el o la professional troba a faltar a la llista anterior: hi ha factors de risc que, tot i ser importants, es donen solament en alguns casos, motiu pel qual s'ha desestimat incorporar-los a la llista, però sí que cal tenir-los en compte a l'hora de fer la valoració final del risc existent.

Per exemple:

- *Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.*
- *Hi ha indicis que la parella o ex-parella té intenció de matar-la.*

10.3. Fitxa Avaluació

- Es recomanaria emplenar la fitxa al menys quatre cops a l'any i sempre en el marc de la Comissió Tècnica de Seguiment i Avaluació del Protocol.
- Servei responsable: SIAD de l'Ajuntament de Martorell

Període:	
Nº de reunions:	Serveis que han participat:
Nº formacions ja realitzades:	Temes de les formacions ja realitzades:
Proposta de temes per a futures formació (detecció necessitats formatives):	
Tipus de Violències Masclistes que han estat reportades en el marc de la Comissió tècnica de Seguiment: ☐ Violència física ☐ Violència psicològica ☐ Violència sexual ☐ Violència obstètrica ☐ Violència de segon ordre ☐ Violència econòmica ☐ Violència vicària	Dificultats trobades per l'abordatge integral de les VM Violències Masclistes:
	Recomanacions per a resoldre o minimitzar les dificultats trobades (identificades prèviament):
Seria necessari incloure alguna activat d'autocura per a la prevenció de la síndrome d'esgotament professional (<i>burnout</i>) per al serveis que formen part de la Comissió Tècnica? Si és així, detallar de quin tipus.	
Altres comentaris/observacions a destacar del període:	

10.4. Professionals que han participat en l'elaboració del Protocol per l'abordatge integral de les VM de l'Ajuntament de Martorell

Nom	Institució
Carmen Cordón Cobo	Departament Igualtat Ajuntament Martorell i SIAD Martorell
Marina Rinaldi	Departament Igualtat Ajuntament Martorell
Eva Costafreda Roda	Serveis Socials Ajuntament Martorell
1196314010	Mossos Esquadra- GAV
Juan García Gómez	Policia Local - Unitat Proximitat
Albert Riera Masramon	
Marta Melendo Lasheras	Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell
Mercè Miranda Martín	EAP Martorell
Gemma Ferrer Inglés	
Maria Plana Turmo	CSMA
Noemi Rodríguez Peña	CSMIJ
Marta Lopez Nuñez	CAS
Andrea García Barros	ASSIR Baix Llobregat
Susana García Mani	
Mª Jesús Rodríguez Carrero	SIE Sant Feliu Llobregat
Irene Albarracín López	Creu Roja
Sonia Encinas Sintes	Col·legi Advocacia Sant Feliu Llobregat (Comissió Violència)
Marien Fuertes Martínez	Departament d'Educació Ajuntament Martorell
Mar Camacho Sánchez	Departament Cultura Ajuntament Martorell
Carme Moles Gual	Departament Promoció Econòmica Ajuntament Martorell
Oriol Franch Margarit	Departament Esports Ajuntament Martorell
Alfred Rivera Alonso	Departament Gent Gran Activa Ajuntament Martorell
Manuel Cortes Pinto	Àrea Joventut, Promoció Salut i Coordinació Centre Cultural Ajuntament Martorell

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Feminismes
i Igualtat**

Servei de Polítiques d'Igualtat

Espai Francesca Bonnemaison

Sant Pere més Baix, 7. 08003 Barcelona

Tel 934 049 095 · Fax 934 049 086

s.politiquesigualtat@diba.cat · www.diba.cat